

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MÁRÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

Egy nagyváradai polgár érdekeinek hivatalos képviselőteről a huszadik században

A *civis romanus sum* büszke jelszava tán nem áhítottak úgy annak idején Róma szabadosai, amint az utódállamok kisebbségei ma az állampolgárság malasztja után vágolnak. Az állampolgárság elvesztése féltelmetes perspektívát vetít az emberek elé. Idegenek névsorára kerül, elveszik a lakását, nem vásárolhat földbirtokot, politikai jogaitól megfoszthatják — a rémképek filmszerűen peregnek le a szerencsétlen halandók előtt, akiket akár okkal, akár ok nélkül, kitagadtak az állampolgárságból.

Nagyváradon hatezer családfő szenvedt ezt a kínzó bizonytalanságot.

Hatezer családfő legalább húszezer emberrel jelent.

Amikor ezért az óriási rekordszámmért az illetékeseknek szemrehányást tettek, azt a feleletet kaptuk, hogy a törvény pártatlan és lelkiismeretes betartása mellett ott ki ez a szám, felületesség, indokolatlan mellőzés nem történt.

Tagadjuk.

Egy-két tapasztalat arról győzött meg bennünket, hogy akik az állampolgársági ügyeket intézték, nem érezték át kellő helységgel, mit jelent valakire az állampolgárság elvesztése és felületesen, könnyedén, hevenyészetten juttattak igen sok nagyváradai polgárt ahhoz a megijedt lelki állapotba, amelyet a se ide, se oda nem tartozás szorongó tudata kelt.

A napokban e sorok írója valakinek az állampolgársága ügyében járt és ennek az egy ügynek a fázisai eléggé feltárják, hogy milyen véletlenül múlik emberek életbevágó érdeke és milyen nonszálanszal érnek napirendre az állampolgárság megvonatása és megadása felett.

Az én barátom, aki engem megkért arról, hogy az ügyét nézzem meg, szabályszerűen jelentkezett egy fél évvel ezelőtt. Bemondta az adatait. Nagyváradon született, 1918. óta itt lakik, azelőtt sokáig egy másik erdélyi városban lakott. Úgy megjellette őt az állampolgárság, mint a pinty.

Még sem vették föl.

Megnéztük az aktákat; miért? És a következő történt:

Nagyvárad városa ártott ama másik erdélyi város előjárásához, ahol az illető saját bemondása szerint 1918. előtt évekig lakott, hogy nézzenek utána; igaz-e ez vagy sem. A másik város azt válaszolta: nem tudjuk megállapítani, hanem közölnék velünk közelebbi adatokat, hogy hol volt annak idején a szóbanforgó úrnak a lakása és akkor a kérdésre felelni fogunk.

Mit csinált erre az állampolgári hivatal? Mi lett volna a kötelessége? Ugye bár az, hogy magához hivatja az érdekelt felet a városházára, felszólítja, mondja be azokat a hiányzó részleteket, mondja be pontosan hol lakott abban a másik városban 1918. előtt, hadd legyen kellő alap az állampolgárság megállapítására. Hiszen az a másik város szívesen állott rendelkezésre, meg is írja szó szerint az átiratban: közölnék önök velünk ezt a lakáscímet valósággal felszólította a nagyváradai hivatal, hogy mi a további teendője a vitás lakhelyű polgár érdekében?

Megtették-e ezt a nagyváradai urak? Ördögöt tettek. A más városbeli gondos előjárás korrekt átiratát gyorsan becsapták az akták közé és — a szerencsétlen nagyváradai lakost egyszerűen nem vették fel állampolgárnak. Ez kényelmesebb volt, ez a felületes és hanyag eljárás. Ahelyett, hogy arra törekedtek volna, miként lehetne egy arra jogosult adófizetőnek, egy fedhetetlen nagyváradai születésű polgárnak az állampolgárságát megmenteni, egy packázó akta-felretevésével kisemmizték legelőnyösebb jussából.

Az én emberemnek persze halovány dunsztja sem volt róla, hogy nem állampolgár. Sőt esküt mert volna tenni, hogy nála tizenhárompróbásabb állampolgár nincs, annál inkább, mert mikor az összeírásnál jelentkezett, kapott a kezéhez egy cédulát, amely szerint felvették az állampolgárok közé. Akkor úgy találták, hogy megilleti az állampolgárság és csak később exkommunikálták az üdvözülésből. Most, hogy az állampolgári liszta elkészült, nem is nézett utána a dolgának, hiszen egyszer már igazolták, hogy állampolgár.

Az újságban nem olvasta a kimaradtak névsorát, de ha olvasta volna is, nem betűzte mindennap, mert olykor úton volt, tudja a jó Isten, az embernek kenyeret is kell keresnie, nemcsak az állampolgársággal törődnie. Nincs nála holtbizonyosabb állampolgár — gondolta magában, — hiszen az összeírás, illetve a jelentkezés alkalmával kapott cédula alapján útlevélet is adtak neki, tehát ő istenigazában állampolgár.

A szomorú felfedezéshez, hogy ugyanis mégsem állampolgár, úgy jutott hozzá, hogy egy hónappal ezelőtt valamilyen célból kérvényt adott be, hogy állítsák ki számára újból az állampolgársági igazolást, (mert az első becsatolta az útlevélkérvényhez) és erre értesítették, hogy nix dajcs, ő nem is állampolgár.

Igaz: a törvény azt mondja: hogy mindenki nézze meg a névjegyzéket. Csak hogy már mondtuk éppen az előbb, hogy nem szentelheti az ember a drága idejét kizárólag annak, hogy állampolgársági ügyeit tanulmányozza. Mert ahhoz, hogy valaki odafenn a városházi második emeleten kikutassa a maga baját, órák és napok kellenek, vagy legalább egy ügyvéd, aki ezer leírt az állampolgársági problémáját kibogozza.

Am mit is csinálhatna egyedül ez a jámbor lélek. Egyszerűen tudomásul adják, hogy nem állampolgár. De a nagy miértre nem felel senki. Az én emberem is, ha helyette én meg nem nézem az aktát, sohasem jön rá, hogy miért is nem állampolgár ő és így sohasem csatolja a felelősségéhez a döntő bizonyítékot, amelyben ama másik város előjárása mégis igazolni fogja, hogy évtizedekig ott lakott, mielőtt Váradra költözött.

Oh, de árva, elhagyatott és kiszolgáltatott vándorai is vagyunk ennek a keserves földi létnek.

De mit is beszéltek, ment bizony a városházára az én emberem először magától, de nem tudott zöldágra vergődni. Van itt ennek az állampolgársági nyilvántartásnak egy külön istencsapása. El is felejtettem ugyanis megmondani, hogy az én pártfogoltamat Nagy Jánosnak hívják. Olyan

neve van tehát, a mi ebben az esetben különösen tragikus.

Az állampolgári jelentkezéseket tudnillik, bevezették egy nagy iktató könyvbe. Itt van mindenkinek a neve és a jelentkezési száma, akár kapott állampolgárságot, akár nem. Nagy János tehát felnevezték az állampolgári ügyosztályba és nekifesztek ennek a hatalmas regiszternek, hogy a saját nevét és számát kikeresse. A nagy fene könyv lapjai a sok állampolgári forgatástól már elég rongyosak. Aztán az ábécé szerint bevezetett nevek össze-vissza vannak dobálva, vagyis csak a kezdő betű szerint vannak ábécé rendben szedve. De már a nevek második betűjét nem sorolták az ábécé rendjébe. Nagy Jánosnak azonban szerencséje volt és mindjárt az N betű első lapján megtalálta a maga nevét. Nagy János le is írta boldogan a számot, amely a neve mellett fityeg és odamegy illendően az állampolgársági kisasszonyhoz, hogy nézze meg az állampolgárok ívét, hogy ez a szám közte van-e? Mert úgy áll a bál, hogy ha valamelyik személynem vettek fel az állampolgárok közé, akkor az ő iktatási száma már az állampolgári lajstromból hiányzik. (Például nekem nyájias olvasó a neved 155. szám alatt van beiktatva. Ezzel a számmal oda-kullogsz az állampolgárokról szerkesztett ívek asztalához. Ha a 155. számú ív nem szerepel az ívek között, ez annyit jelent, hogy nem vagy állampolgár.) Nagy János tehát oda megy az ő 5635. számával és felteszi a nagy kérdést. Mire két perc múlva azt a választ kapta hogy 5635. számú állampolgársági ív nincs, tehát az 5635. szám alatt beiktatott jelentkező nem nyerte el az állampolgárságot.

Nagy János hátrátantörödi, kifelé botorkál, de azután észébe jut egy mentő gondolat és visszaalázatoskodik, mondván:

— De vajon én vagyok-e ez a Nagy János, a kit 5635. szám alatt iktattak be. Mert több Nagy János is van kérem!

— Azt mi nem tudjuk, — felelik.

Erre Nagy János visszaroohan reménykedve a nagy iktató könyvhöz, hogy megnézzé a következő Nagy János. Százötven Nagy János szerepel a fölírásban és neki a szerencsétlennek fel kell csapnia mind a százötvenet, meg kell kérdeznie mind a százötven Nagy Jánosnak a sorát. Egyik Nagy Jánosról megint kiderül, hogy nem vették fel, a másik Nagy Jánost felvették, de az viszont nem ő, hanem egy másik Nagy János. Mikor mind a százötven Nagy Jánost végig nézte, akkor nem tud csak egyszer igazán semmit. A melyik Nagy Jánosok állampolgárok és szerepelnek az állampolgárok ívében, azoknak az adatai nem azonosak az ő adataival, a melyik Nagy Jánosok nem jutottak be az állampolgári ívekbe, azoknak nincsenek adatai, mert egyszerűen hiányzanak az állampolgárok soraiból. Nagy Jánosnak meg kell bolondulnia, mert nincs az a felsőbb hatalom, amelyik meg tudná neki mondani, hogy a százötven Nagy János közül melyik hát az ő becses személye tulajdonképpen, hogy legalább kikereshetné az aktáit, amelyekből mégis megtudhatná, hogy miért is nem állampolgár ő.

Ha nincs az a véletlen szerencséje a nagy bajban, hogy megkaparította azt a korábbi céduláját, amelyet a jelentkezéskor kapott, de a melyet egy útlevélkérvényhez időközben becsatolt és a melyen rajta volt a jelentkezésének a száma is, ak-

kor míg ez a világ világ, soha nem jön rá — rajtam keresztül — arra a nagy titokra, hogy ő azért nem lett állampolgár, mert a városházán egyszerűen becsapták a szekrénybe az ő iratait, a helyett, hogy a szomszédos erdélyi város okos, udvarias és lelkiismeretes lakás érdeklődő átiratára vászoltak volna.

Igy néz ki egy nagyvárad polgár nyugalma, megbecsülése kézenfekvő, természetesen istenadta érdekeinek hivatalos képviselője a huszadik században.

Csak papíron van hét leis kenyér

A termés-rendelet, még az őszi, kategorikusán s egész évre szóló jogerővel kötelező tette egy normál-fajta liszt kiállítását s az ebből való kenyérgyártást. Ez a normál-minőség a szegénység ellátását kívánta rendezni s amíg a helyi hatóságoknak saját haláluk körében jogot adott a helyzethez való alkalmazkodáshoz, a rendelet precízen leszögezte, hogy a

hét leis liszt és kenyér árán és minőségén nem szabad változtatni. A forgalomban akár a többi minőség terhe is, tartani kell.

Ez a rendelet lebegett a nagyvárad ár-megállapító bizottság szeme előtt is, amikor a maximálások alkalmával a hét leis lisztet és kenyéret meghagyta régi nivóján, bár az árakban azóta az egész vonalon számos eltolódás állt be. A malinok, lisztkereskedők és pétek mindenkor tudomásul vették, hogy a fekete kenyér ára hét lei, ez a kenyérfajta azonban csak a mesében létezik, a közforgalomban nem. Van ugyan egy néhány jótékony intézmény, amelyekkel régi költése alapján íjfalja lisztet és kenyérről lát el szűkebb körök, de sem a pék-tizetek, sem a lisztkereskedők ezt a minőséget nem tartják. A malom nem örül hét leis lisztet s munkatársunk, aki az egész vonalon érdeklődött, egyetlen választ nyert mindentől. Hol derűsen, hol gunyosan, hol egyszerű közönyösséggel jelentették ki, hogy hét leiért se liszt, se kenyér nincsen.

Munkatársunk ezek után kérdést intézett dr. Vostinár főjegyzőhöz, az árviszsgáló-bizottság elnökéhez, hogy van-e tudomása a körülményekről.

— Tudok arról, mondotta a főjegyző, hogy a hét leis kenyér- és lisztfajtát nem árulják. De azt is tudom, hogy Bukarestben már ez a normál-minőség kilenc lei s más városokban is változtattak az áron, hogy ha drágábban is, de legyen. Mi is ilyen megoldást fogunk keresni. Valószínűleg felemeljük a hét leis árat, de leszállítjuk az utána következő minőségét 15 leiről tizenháromra, vagy tizenkettőre.

A szegényebb néposztály, a nyugdíjasok, a nehezen tengődők, száraz kenyéren élők tömege, akiknek a háztartásában a napi pár lei differencia is szerepet játszik, bizonyosan nehezen várják a kielégítő megoldást.

Előkelő kereskedelmi vállalat tulajdonosa, tehermentes budapesti házsal és csehszlovák birtokkal
5-8 száz millió koronát illetve idegen valutát kölcsönvenne.
Garantia: váltó bekebelezéssel.
Ajánlatok: **Dr. Ray Ferenc** ügyvéd
Budapest, VI., Bulyovszky-u. 23. II. 13.

Ma délelőtt pont 10 órakor a Dorotheum nagy ujévi árverésén

a rengeteg vitrin, ajándék és ékszer-tárgy között, szervizek és elsőrangú nagy márkás képek is eladatnak
kikiállítási áron alul is!!
Premontrei gimnázium, I-ső emelet.

Ércpénzhegyek között...

Még kilenc millió lei ércpénz vár becserélésre

A városban egyre több érc egy és két leies van már forgalomban, azonban a papír egy és kétleiesek igen tekintélyes része még nem került a beváltó asztalok elé. Már körülbelül egy félesztendeje, hogy megkezdődtek az ércpénzbevéltást, de az eddig beváltott pénz aránylag még jelentéktelen.

A pénzügyigazgatóságon külön földszinti teremben Juhász István tisztviselő vezetésével váltják be az aprópénzt. A szobában a fal mellett erős faladikák vannak egymásra rakva, majdnem a plafonig. Több mint háromszáz ilyen faladában áll a beváltásra váró ércpénz. Hatalmas tömeg. Egy-egy ládában egy vagy két leies ércpénz van. Egy zsákban 8 ezer lei értékű pénz.

December 20-án még 8,876.000 lei ércpénzkészlet volt a pénzügyigazgatóságon.

A beváltás

meglehetősen lassan folyik. Felkerestük dr. Román Romulust, a Banca Nationala főpénztárnokát, aki a következőket mondotta:

— Az egy- és kétleies papírpénzt két helven váltják be: a Nemzeti Bankban és a pénzügyigazgatóságon. Mindenütt külön pénztáros végzi a pénzbecserélést. Természetesen igen sok baj van vele, amíg a beadott papírpénzeket darabonként átnézzük és átcseréljük. Az elmúlt hónapokban körülbelül három millió lei értékű papírpénzt cseréltünk át és számításom szerint a mi pénztárunk körülbelül még két millió leit fog beváltani.

A végső simításokat

most teszik a Kereskedelmi Csarnok Szilveszter-estélyének programján, amely ötleteképpen, tarkaságban feltűnő mulni minden eddigig. Ma még nem árulhatjuk el, hogy mit rejt a programnak minden egyes pontja, csak nagy körvonalakban jelezzük:

Demetrovics Baba a nagyvárad ura társadalomnak ez a bájos, fiatal tagja, magán-számmal fog szerepelni. A Mad-s-művészpár pompás bohózatot fog előadni. Bihari Sándor, a színház kiváló művésze, szepa-é-jelenetben excellál, régi dalok interpretálásával. Külön meglepetés lesz két közismerten szép váradi urileány táncoktatóse (nevüket egyelőre nem fedhetjük fel). Arnykép-tánc, szilveszteri szimfónia, stb., stb. vannak még a műsoron, amelynek koronája mindenesetre a szellemes konferansz. A műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

A Szilveszter-estély rendezőse felhívja azokat, akik még meghívót nem kaptak, hogy ilyen vonatkozású kérésükkel forduljanak a Csarnok titkári hivatalához.

A Csarnok tagjai külön meghívót nem kapnak és a rendezőség ezután kéri őket, hogy minél előbb váltsák ki jegyüket.

Jegyek már kaphatók a Csarnok titkári hivatalában.

Meggyilkoltak egy husz éves legényt karácsony előestélyén

Karácsony ünnepén, a szeretet, a megbocsátás napján is gyilkolt az alkohol, az emberiség egyik legnagyobb ellensége. Faluhelyen a korcsmázó fiatalok most is összerugaszkodtak és mámoros fejfel csapkodtak a késsel. Egy husz éves ember holtan terült el a korcsma padlóján, a gyilkos, aki tettét részeg fejfel követte el, a csendőrség foglya.

Toboliu biharmegyei faluban karácsony előestélyén korcsmáztak a legények. A falu karácsonyra készült, a legények pedig talán virtusból, vagy ki tudja milyen ösztöntől hajtván, hajlogatták egymásután a borospoharakat. Szilágyi György és Durgiu Sándor együtt mulatoztak, amikor már elfogyasztották azt a mennyiséget, amely után megbé-
nult az ember akaratereje, összeveszték. A szóváltás most is egy leány miatt tört

— Ugyanekkor az 5 leies rongyos papírpénzt is becseréljük.

— Egyes lapok azt írták, hogy december 31-e után megszűnik a pénzbecserélés. Kérem cáfolja ezt meg. Eddig erre vonatkozólag még semmiféle értesítést nem kaptunk. En egy bukaresti lapban azt olvastam, hogy január 31. a beváltás utolsó terminusa. De ez sem biztos.

— Mindenesetre mindenki jól teszi, ha minél előbb igyekszik megszabadulni a papír egy- és kétleieseitől.

A pénzügyigazgatóságon Juhász István tisztviselő végzi egy kisasszony segítségével a pénzbevéltást. Itt eddig két millió és 150 ezer leit váltottak be.

A pénzügyigazgatósághoz sokkal többen hoznak pénzt beváltásra, azonban két ember nem bírja elvégezni a hatalmas munkát. Itt fel is van torlódva a beváltásra váró pénz. Ez természetesen nagy kár és nagyon helyes volna, ha legalább ideiglenesen még egy-két segéderőt delegálna ide Ilescu administrator.

Juhász István arra kért bennünket, hívjuk fel a közönség figyelmét arra, hogy csak a rendesen megragasztott pénzeket veszik át becserélésre. A számokat semmiestre sem szabad leragasztani és a papírpénzt számmal felfelé kell százas csomagokban összerakni. Az egyes csomagokban csak egyforma pénz lehet. Tehát vagy egy, vagy két, vagy öt leies. De ha az egy leiesek közé 2, 5 vagy 20 leiest tesznek, ez csak megnehezíti a munkát és az ilyen kötegeket nem veszik át.

ki, ezután mind hangosabbak lettek. Pár perc alatt azután be is következett a tragédia.

Szilágyi György a csizmaszáraból előkapott késsel szíven szurta Durgiu Sándort, aki azonnal meghalt.

Szilágyi Györgyöt a csendőrség letartóztatta és amikor a kisfalu harangja éjfélkor szent, ünnepi misére hívta a híveket, Durgiu Sándor huszéves teste már fel volt ravatalozva porig sujtott szílei házában.

Az ügyészség elrendelte Durgiu Sándor felboncolását. A gyilkos legényt pedig ma szállítják be az ügyészségi fogházba.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Délelőtt fél 11 órakor **MATINÉ**

Twist Olivér

A főszerepben:
Jackie Coogan

Délután 3, 5, 7 és 9 órakor

Egy komédiás gyermek története

Dráma 6 felv. **DORIAN FILM.**
Főszerepben: **Mary Kid**

Hétfőn:

Mária Antoniette

Történelmi dráma.

Főszerepben:

Diana Karene, Werner Krausz

Barát Móric képei

Helikon-kiállítás

Téves az a megállapítás, hogy a művész élete csupa fejlődés, csupa revolúció. Bekövetkezik az az időszak, amikor a művészi produktumok elérik maximális értéküket, ahonnan már nincs, nem lehetemelkedés. Ez a „tovább nem fejlődés” nem jelenti — amint általában tévesen hiszik — a művészi véna kipadását. Ennek legegyszerűbb bizonyítékai Barát Móric képei.

Barát Móric túl van már művészi karrierjének azon a periódusán, amely periódus minden művész életében törvényszerű következetességgel lezajlik s amely periódust triviálisan „Sturm und Drang”-korszaknak nevezhetnők. Egyszóval Barát kiforrott tehetség, aki felfogás és stílus tekintetében már megállapodott. S évenként megismétlődő kiállításai egymáshoz viszonyítva csak nünanszní eltérést mutatnak.

A váradai festő-kolónia kiváló tagja a pictoralis technikának olyannyira birtokában van, hogy játszi könnyedséggel oldja meg a legkomplicáltabb szín- és hangulat problémákat. Régóta vagy inkább kiállításainak látogatói. Sohasem láttunk képei között forradalmi újításokat. Az ő vásznai egy lehiggadt, komoly művészlelek megnyilvánulásai, amelyek visszafüggő alkotójuk végtelen imádatát a „szép” iránt.

Barát különben meglepetéssel is szolgált a műértő közönségnek. Tárlatait eddig nagyrészt aktjai és házaspártjai dominálták. Most azonban néhány mesteri tájképet is kiagattott a Helikon falaira, amelyek nagy mértékben emlékeztetnek Színyei-Merse napsugaras képeire.

Képeit három csoportra oszthatjuk. Házaspártok, tájképek és peain ar aktok. Kevés váradai kiállításon láttunk oly hangulatos, szép képeket, mint Barát Móric ódon napsütéses háztömbjei. Széles skálájú művészete itt érvényesül a legjobban. A sötét borus tónusokat nem szereti. Képein a vidám, gondnélküli élet ezersipu orgonája zeng. Szebeni nyaralásából néhány szebbnél-szebb témát használt fel. Kiállításának legértékesebb darabjai a szebeni városteren körüli meghúzódó házakról festett vásznai. A szebeni tanácsház, Napos sarok, „Városrészet Szebenből” ritka művészi élményül szolgálhatnak. Szívesen és sokszor használja az erős, élénk színhatásokat, így pl. „Szebeni cserzők utcája” másutt viszont letompított halk tónusokkal ér el hatást („Régi ház udvara” a táclit egyik legszebb darabja).

Barát figurális kompozíciójánál már találunk új színeket. Ezen a téren még sokat várunk az aktarajzolás egyetlen váradai mesterétől. Aktjait a szabadságba viszi — ez egyike a legkezebb művészi feladatoknak — de tökéletes művészete főlegyenesen birkózik meg a téma nehézségeivel.

Tájképei az Olt partján készültek. Lágy alkonnyati, esti hangulatok, erdei tisztás, amelyen áttűz a nap, a rohanó Olt alkotják tájképeinek tárgyát. Kiállítás egyike a legszebbeknek, amelyeket az idén Váradon láttunk, de a váradai közönség nem érdemli meg azt a művelőzetet, amit ezek a tárlatok nyújtanak, mert anny részvétlenséggel, annyi nem-törődomséggel egy városban sem haladnak el, sokszor muzeális értékű vásznak mellett, mint itt Nagyváradon.

Bíró Imre.

Legfinomabb
VERESBOROK Goldéder József
eladását megkezdtem. Regina Maria-tér.

Figyelje a
HAJNAL és RÓZSA
kirkait meri árakban vezet!!!

Korcsolyák legolcsóbbak Kun vaskereskedőnél

Tekintse meg „FOR GENTLEMEN” uri divat salont
Rimanóczy-szálló épület — Külön látványosság —

Ulcasort lehetne építeni a Nagyváradon egy év alatt elfüstölt dohányból...

Mennyi az állam bevétele Biharmegyében és Nagyváradon a monopoljövdelemből?

A nagy amerikai lapok szoktak közölni népszerű statisztikát arról, mennyi húst, lisztet, cukrot fogyaszt életében egy ember. A cikke a számszerű adatok mellett képekkel is ábrázolták a statisztikájukat. Egy kicsi ember mellett cukorhegy, vagy buzahalom. Legjobban talán ez érzékelteti a nagy aránytalanságot.

Mi azt fogjuk itt bemutatni, mennyit füstöltek el Nagyváradon egy esztendő alatt. Vastag számoszlopok mutatják, hány kilogramm dohány, mennyi szivar és cigaretta fogyott el Váradon. Milyen óriási pénzértékét fujnak a dohányos emberek a levegőbe?! Ha szemléltető képen be lehetne mutatni, hát a nagy füsttömeg vastagon ellepné a várost, mint a londoni köd. És ugyanez a statisztika kellene készíteni azokról, akik megfogadták, hogy nem fognak többet dohányozni és megszegették ezt a fogadást. Különben az utóbbi időben egy új dohányzó típus is van. Ezek csak azt fogadták meg, hogy nem vesznek többet cigarettát, de ha mástól potyázhatnak, azt elszívják, ezt az új típust a gazdasági viszonyok kreálták, de ehhez feltétlenül az kell, hogy sok ismerőst szerezzen magának...

A dohányraktár főnöke, Stefan Petrovan és Kópócsi László által rendelkezésünkre bocsájtott adatokból pontos képet adhatunk arról, hogy Biharmegyében és Nagyváradon az 1924. évben mennyi dohányt füstöltek el...

Mennyi dohány fogyott el?

Természetesen nagyobb mennyiségben a legolcsóbb, egészen közönséges dohány fogyott:

a III. oszt. cigaretta dohányból	300.000 kg.
pipa dohányból	150.000 kg.
II. oszt. cigaretta dohányból	70.000 kg.
I. oszt. cigaretta dohányból	40.000 kg.
luxus dohányból	10.000 kg.
regál dohányból	50.000 kg.
és elfogyott összesen 10 kiló tubák és 2 kiló macedón dohány. Ez a legdrágább, 2000 lei egy kilogramm.	

Cigaretta

is hatalmas mennyiségű fogyott, dacára az áremelkedésnek.

A Nacional cigarettából 30 millió darab, a Functionarból 25 millió darab, a Regalból 30 millió darab, Intimből 8 millió darab, Dameból 8 millió darab, Intim R. M. S. 700 ezer darab, Regál R. M. S. 700 ezer darab, Intim aurit 200 ezer darab, Mihail Viteazul 300 ezer darab, Pelisor 50 ezer darab, Jockey Club 50 ezer darab és a Cavallából összesen 250 ezer darab.

A szivar

természetesen jóval drágább. Azonban ebből is az elmúlt esztendőben különösen sok fogyott.

Cuba 1 millió darab, Ardeal 1 és fél millió drb., Olt 1 millió drb., Alba Julia 25 ezer drb., Regalia Média 25 ezer drb., Cluj 3 ezer drb., Regalitas 40 ezer drb., Trabuco 150 ezer drb., Britanica 250 ezer drb., Portorico 300 ezer drb., és Cigarillos 600 ezer darab.

Természetesen tekintélyes mennyiség fogyott cigaretta papírból is.

I. osztályból 2 millió 600 ezer csomag, II. osztályból 1 millió csomag, Lux-papírból 75 ezer csomag és Jole-papírból 6 ezer csomag. Összesen több mint hárommillió hatszáz ezer csomag. Egy csomagban

100 levél van, tehát ez több mint háromszázmillió elfüstölt cigarettát jelent.

Gyufa 10 millió doboz fogyott.

Játékkártyából 7000 csomag került a kártyaasztalokra.

De tekintélyes bevétele volt a kincstárnak az eladott 700 kg. puskaporból, belyegből és váltóúrlapokból 8 millió folyt be az államkincstárba.

Az összes naplót megmutatták a monopol-igazgatóságon. A monopol jövedeléből 1924-ben több mint 150 millió lei folyt be összesen.

Dvorák:

Szimfónia „Az újvilágból”

— Bemutató a filharmónikusok december 30-iki hangversenyén. —

Dvorák, — akinek istenadta tehetségét és érdemeit már életében elismerték, s aki a cscheknek Smetana mellett a legnagyobb zeneszerzője, — meghívást kapott Newyorkból, hogy az ottani „Nacional Conservatory” igazgatói székét foglalja el. A hazáját és népét rendkívül szerető Dvorák nehéz elhatározás után utrakelt és 1892-ben áthajózott az „új világba”, de 3 évi ott tartózkodás után újra visszatért Prágába, ahol élete végéig a konzervatórium művészeti igazgatója volt.

Az amerikai tartózkodás természetesen nem maradt hatás nélkül Dvorákra, itt írta a zenekedvelők előtt általában ismert „néger” quartettet, valamint 1894-ben a filharmónikusaink által most bemutatandó E. moll szimfóniát, melyet a szerző „az új világból” címmel látott el. E hatalmas négy tételes mű tele van az amerikai muzsikát jellemző lüktető ritmusokkal, de ezek közül egyre erősebben és erősebben kicsengenek Dvorák jellegzetes csch melódiai, tényleg, mintha ez a szimfónia a honvágy el nem nyomható érzéseit ábrázolná, melyet az idegen föld pregnans impressziói nem képesek elnyomni. Mint Dvorák való életében, úgy szimfóniájában is a honvágy győz s az amerikai (néger) zene motívumát elnyomják Dvorák zenének tartalmas, hol lágy, hol pattogó, néha szomorú, majd meg kitörően vidám melódiai. Megkapó, kedves melódiát szólaltat meg a II. Largó tételben, melynek szóját egy speciális hangszeren, az angol kürtön játszik. A III. tétel Cherezójának pompás hangszerelése szenzáció erejével hat s Dvorák inventiója e téren a modernnek által majdnem utólrhetetlen, a komplikált hangszereles mellett melódikus, kedves motívumok váltakoznak benne, míg az utolsó tételben rendkívüli zenekari effektusokkal dolgozik s itt is változatos. A hatalmas mű elejétől végig leköti még a laikus hallgató figyelmét is.

E szimfónia előadásának külön érdekességét ad az is, hogy a helybeli filharmónikus társaság jeles karmestere, Vömácska József Dvorákkal szoros barátságot tartott fenn, s igen sokszor játszott a vezénylete alatt szimfónikus műveinek előadásainál.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dohány-utca 84. szám alatt.

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra.
Kivonatos és magyarázatos munkákat megrendelhetők

Legszebb

Legjobb

Legolcsóbb

Angol férfi szövetek raktára

Piata-Unirii : : Sas-főbejárat

Róth angol posztóáruház

Fekete karácsonyt ünnepeltek a nagyváradai munkanélküliek...

Szomorúság, könny, a szeretet ünnepe.

Karácsony a szeretet ünnepe — így tanultuk az iskolában, régen, nagyon régen. Akkor még valóban a szeretet ünnepe volt a Megváltó születése napja, szeretet, béke honolt a földön és karácsony két napján valami magasztosabb érzés töltötte el a szíveket.

Az utolsó tíz év karácsonyi ünnepe könnyes, véres volt. Hiába akartunk minden rosszaságot kivenni gyarló, bűnös emberi szívünkől, a vér, a könny elborított mindent és a Kárpátok alján s a világ minden részében emberi csontok függtek a fenyőfákon, a máskor csillogó díszes karácsonyfákon...

Most, a béke ötödik évében, amikor nyugodt, csendes karácsonyi ünnepeket várunk, szomorú szívvel állunk meg az idei béke-ünnepén: Fekete karácsony, amikor soha nem látott nagyságban dühöng a szegénység, nyomorúság a földön, kishitűek, lelki szegények, nyomorultak az emberek és pirulva állnak a karácsonyfa gyertyák sárga fényében.

Karácsony előtt a legszomorúbb emberek között jártam, a munkanélküli fizikai és szellemi munkások keserűséggel teli táborában, akiknek az idei karácsony kínzás: visszaemlékezve a jobb időkre, amikor munkájukért pénzt kaptak és karácsony estéjén ünnepeltek boldog családi körben a béke, a munka, a szeretet gyümölcsét...

A külváros munkásnegyedében Nagyváradon összesen ezerháromszáz munkanélküli szervezett munkás van — ezek közül nyolcszáz családos — és hateraz a szerveztelen munkanélküliek száma. Hét és félezer ember, legalább négyezer család, minimálisan tízezer lélek készül a fekete karácsonyra csak ebben a vig, gondtalan városban. Mi van, még az ország más városaiban, a külföld nagy ipari gócpontjain, ha elgondolom, szorongva kérdezem, hát van olyan ember is a földön, akinek boldog a karácsonyi ünnepe?...

— Munkás vagyok tizenkétéves korom óta — mondja egy vasmunkás, akit szegényes lakásán kerestünk fel — dolgoztam mindig, mint a barom. Nem voltam vallásos ember, egyetlen ünnepem volt a karácsony, az is csak azért, mert elfelejtettem egy év kinjárt, baját, ha a karácsonyi játékoknak örülök feleségemre, gyerekeimre néztem. Most munka nélkül vagyok már a második hónapja, lassanként mindent eladtam, hogy enniavalónk legyen mindennap. Már nincs mit eladni, nem telik karácsonyfára, apró játéokra, még meleg ételre se...

— Uram, ha szívem csupa jószág lenne, akkor is el kellene, hogy öntse a fekete keserűség...

Körülnéztem a szobában. Nyomor, rossz szag, éhezés nyoma mindenhol. Olyan minden, hogy egy limonádé regényíró megfabrikálhatná belőle az émiyegős regényt. Szegénység mindenhol, gondozatlan az ember, az asszony és a gyerekek és szinte félve osonok ki bucsu nélkül a szobából...

Igy van ez mindenhol. A munkanélküliek között leírhatatlan a nyomor, amerre megyek, mindenhol hideg lakás, butorai már rég a piacra kerültek, a hit, remény, hol van ezekből a szerencsétlen emberekből?

A munkanélkülieken kívül, egy másik társadalmi osztály is reszkette várja a karácsonyt: a lecsuszott, anyagilag lezúllott magyar középosztály. A hajdan jobb napokat látott emberek, most szegények, nagyon szegények és ma csak az abszolút

jólétben élő ember engedheti meg magának a karácsonyi ünnepséget, még a legyszerényebb keretek között is.

A másik hatalmas tábor a munkanélküli szellemi munkások csoportja. Az üzem-leépítések következtében kenyértelenné vált emberek nyomorognak. Kis ekzisztenciák törtek össze a nagy gazdasági válság hullámcsapásai alatt és most próbálnak újból elhelyezkedni.

Beszélgettem tisztviselőkkel, akiket különböző kilógásokkal eresztettek szélnek a munkaadók. Különös, mind arról panaszkodik, hogy a családi összeköttetések árán feléjük tolaodott gyerkőcök akmunkája lódtotta ki őket állásaikból, holott be kellett volna várni a tavaszt és nem télviz idején elbocsájtani őket. Mi igaz, mi nem, ezen a helyen és időben épen nem lehet tárgyalni az ügyet. Egy bizonyos, hogy az elbocsájtott szellemi munkásoknak az a része, akik mint ügynökök, vagy közvetítők nem tudtak elhelyezkedni, a legrettenetesebb nyomorban várják a karácsonyt. És zugolódna kegyetlenül...

Nem akart ez az írás ünneprontás lenni, csak azt akartam, hogy jusson eszébe mindenkinek egy percre, ma, amikor intim családi körbe vándorol még a messi idegenből is rokon, gyerek, jóbarát, gondoljunk azokra, akik hideg szobában, korgó gyomorral kinlódják végig a karácsonyt. Jól tudom, hogy ez sovány vigasz lesz azoknak, akik mindenkitől elfeledve szomorkodják végig a fekete karácsonyukat, akiknek dolgozni sem lehet, mert nincs alkalom. Ezeken a helyeken kevés szer ejtették ki „a boldog karácsonyi ünnepeket”, nem jöttek haza a családok a boldogsággal teli kis karácsonyi csomagokkal és a proletárgyerek életéből megint elmúlt egy év, hogy nem eszmélt fel a szeretet ünnepe...

Szomorú, de így van, a béke ötödik évében ez is fel kellett jegyezni a rohanó idők margójára. Nem az újkori krónikás tehet róla, hogy ezt is meg kellett írni az Urnak 1924 évében, karácsony előestéjén...

(b. gy.)

Új kőbánya Erdélyben

Cluj határában megnyílt a leghíresebb

mészakagyló-kőbánya

A kőbánya Clujtól 2 km. je az országot mentén van, úgy, hogy a kő minden időjárás mellett szállítható. A kő mindenféle nagyságban, quadrádban és folyóméter szerint kapható. Megrendelések a tulajdonoshoz Sebestyén Dávid Cluj intézendők.

DEC. 28-ig

szenzációs kedvezmény

SZÉKELY

POSZTÓÁRUHÁZÁBAN Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

Minden ezer Lelen felüli vevő egy fin nadrágra és kettőezer Lelen felüli vásárló pedig egy férfi nadrágra való szövetet kap teljesen ingyen ráadásul.

E kedvező alkalmat ne mnlaszsz el senki. Szigorúan szabott drák!

Mégis a

Hajnal és Rózsa

cégnél

vásárolunk a legolcsóbban

szövet, vászon és asztalneműeket

Reprezentatív Grafikai kiállítás
HEYMANN KERTBEN

Nyitva: d. e. 10-1-ig. d. u. 4-8-ig.

Fellünést kellő olcsó árak!

Prima mosott schifon	Lei 36	Teljes mennyasszonyi kelengyék
Prima mussolini vászon	" 38	
Garantált szintartó ingzeir	" 38	
90 cm. sz. batiszt schifon	" 59	
150 cm. sz. lepedő vászon	" 118	
Divat szövet barchet	" 79	
Divatvelourok	" 88	

Világíró medve fonál
eredeti gyári árban

UNGÁR ÉS GLÜCK

„Del-Ka” áruháza

Sas Passage. Főbejárat. Sas Passage.

Mindennemű

uri és női fehérneművarrást,
gépi gomblyuk-
kötést, endlizést, legolcsóbban vállal

„Hercules” fehérnemű szalon
Victoria (Kolozsvári)-u. 1. — Telefon 698.

EZÜST

evőeszközök és disztárgyak;

BRILLIÁNS

és gyöngy ékszerek;

ARANY

és platina ajándék tárgyak;

SVÁJCI

zseb- és női karórák nagy választékban.

Allandó nagy raktár kinezüst és alpacca evőkészlet és disztárgyakból, továbbá falórákból.

KÁLMÁN SÁNDOR
ékszerész

Telefon 606 Píata Unirli

Havas és Grünfeld posztóáruház szövetel
legjobb, legolcsóbbak. Str. Avram Iancu 8.

Legmodernebb férfi ruhák „FOR GENTLEMEN”
uri-divat szalonban készülnek. Rimanócy-szálló épület

Leszebb

Valliersein Ferenc utódai

Legolcsóbb

Butorok óriási választékban!

DANIBERG és WALDNER

Strada Nicolae Iorga No. 19. (Zöldfa)-utca 19. szám.

Legjobb

butoráruházában

Alapított 1869

1924 december 28.

Brassó hamis beállítása

Válasz Tabéry Géza Brassó tanulságai című cikkére

"Brassó tanulságai" cím alatt, a mult-brassói nagygyűlés "tanulságait" vi-Tabéry Géza, aki a gyűlésen nem jelen és nem saját impressziói alapján beszél. A tájékozatlanság egész sorral, nem tudom mi okból, célból, állja be a gyűlés eredményét, hogy a gyűlésben, aki szintén nem volt jelen, az impressziót keltse, hogy az a gyűlés egy kiikknek cirkusza volt s kikészítették benne a magyar népkisebbség életéről.

Én, akik azon a gyűlésen jelen voltam, elkeveredve olvastuk a cikk deszt-célokat szolgáló, kisugárzó ten-gejőjét és kérdik: mi szükség van a gyűlés után üszköt dobni a magyar népkisebbség hangulatába? helytálló, a valósággal homlokegyenest szembe állításokkal letörni próbálni az úgy is elég gonddal küzdő nemzetet, harcolni, leiki küzdelmek tüzeiben védő energiáját?

Tabéry Géza szeme az oldalas tudósokból csak ennyit indott kiolvasni? Nem látta meg, hogy

az esztendői léteért való küzdelmek során kilombosodott sérelmei felett tanácskozott a romániai magyar nép Brassó város talai között.

megjelent volna, láthatta volna, hogy beszélt öntudat, öt év óta még nem látta tömegbe tömörítette a nemzeti küzdelmi tanácskozási fórumán, ahol iskolai, gazdasági, agrár, és sok egyéb más kérdéseknek délelőtti napszállig tartó folyó, meglontolt megvitatása után nyújt programot a jövőre esztendőre.

Hét órai tanácskozási, a határozati javaslatok egész tömegéből a Tabéry néme — és ezt elhízi valaki? — csak látta volna meg, érzékei csak annyit láttak volna meg, hogy két szónokot haragot? Igaz, megállították Csizsárt, mert kétszer is eltért a tárgytól és Deutschik nevű ügyvédet mert szintén a tárgytól és olyan kifejezést használt, ami a gyűlés nagy többségét érzékenyen érintette. És ezért kell szerintem beszélni a Magyar Pártnak és hírnagyok zokszóval, hogy a kettészakadás ott borong Erdély felett.

Keselyű szemmel hullafoltok után kutatott ott, ahova ez a magyar kisebbség nem élte, felsekert erőit mutatni ment. Magyar Párt kérdése nem jelentéktelen helyi aktualitások; rajta, vele egész nemzetünk vezethetik el. A lelkiismeret áll, hogy vezessen minden kritikát.

Mindenki a maga szemével nézi az eredményeket, de legalább is megnézi és nem érti megkérdézi. Mert bizonyára nem közelről akadt volna valaki, aki megmagyarázta volna, hogy

alapszabályaiban biztosított, szervezeti szabályzatában előírt módon kapta Brassó a mandátumát!

Ezeknek a szabályzatoknak értelmében az egyes vármegyei közgyűlései választották meg képviselőiket a nagygyűlésre. Olyan helyeken pedig, mint például is, ahol közgyűlést tartani még nem lehetett az volt a megoldás, hogy a újságban megjelent felhívásra jelentkezőket, negyvenöt tagig mindenki szavazati jogosultságot biztosító megbízó levél látnak el. Bárkit, aki jelentkezett a felhívás a "Nagyvárad"-ban is megjelent Tabéry Géza, s a téglavető is jelentkezett volna, ha tagja már a pártnak; a felhívás értelmében senki vissza nem utasíthatja s nem is utasította volna. Így lehetett volna Tabéry Géza is "representáns." Arra az érthetetlen gúnyos kifeje-

zésére pedig, amivel illeti a cikk azokat, akik Bihar megyében és Nagyváradon dolgoznak a Magyar Párt érdekében, becsületből és önzetlenül s akik szerint "soraink ritkulása folytán magaslottak ki közlegényi sorból vezérekké", azt felelem: meglehet, hogy csakugyan

közkatonaik ők, de tisztességes és önzetlen közkatonaik a magyar népkisebbségnek, akik nem állandó gunnyal és marással, hanem aggodással és munkával szolgálnak a magyar kisebbség ügyét,

Különbben is a léteért való küzdelemben minden időben — mondja Darwin — megtörténik a természetes kiválasztás, annál erőteljesebben, minél erőteljesebb a küzdelem. És ebben a kiválasztásban nem a hullasztogat keresők, hanem a faj életéért küzdők csapata kerül felül.

A törvényszerűséget tekintve, doktrinér megállapítással a brassói gyűlésen a magyar kisebbség akaratát nyilvánított s megállapította a maga színvonalát. Ha nagy elvek harcossait skatiba tették volna, mint a cikk szerint Paál Árpádot, Koost, Barabás Bélát, annak — mint azt széljegyzetek a Magyar Párt nagygyűléséhez című cikksorozatomban bemutattam, amely kiszedve a nyomdában mindig rendelkezésre áll a szerkesztőség azon tagjainak, akik tájékozódni akarnak — annak nagyrészt az ellenzék eltévesztett szervezkedése az oka. De különben is Bernády, Paál Árpád, Zima Tibor, Barabás Béla olyan vezérek és oly súlyos egyéniségek, hogy álláspontjukat megtudják védeni az Intéző Bizottság keretében is; ez még nem fog szakadást előidézni a pártnak, amit legkevésbé épen ezek az urak fognak megengedni, mert a párt egységét és akcióképességét legkevésbé ők kívánják megbomlasztani.

Aradi példára hivatkozik a cikk s kérdi, hogy miért nem szavaztatták meg a kiküldendő névsora felől a közönséget.

Ez így leírva nagyon tetszelős lehet az olvasó előtt, s minthogy Erdély többi részében közgyűléseket tarthattak, tehát burkoltan azt fejezi ki, hogy Nagyváradon miért nem csinálták ugyanígy. Két hiba van e kivánságban, Aradon sem lap-szavazással küldték a képviselőket, hanem csak úgy, mint nálunk kapta, a két kiküldött: Barabás Béla és Zima Tibor dr megbízó levelét. Volt november elején egy aradi helilapnak ilyen szavati próbája az elnöke-jölés tekintetében, azonban ezt a módszert egy kolozsvári újságíró értékelte, mint komolytalan és megbízhatatlan formát elvetette.

Ez az idegességre s megbotránkolásra apelláló példa épen annyira fedi a valóságot e cikkben, mint a bányfyhunyadi ügyvédre való hivatkozás, akit egy képtelen kifejezése miatt épen úgy letorkoltak a zekés székely parasztok, mint a zakos tagot.

Pompásan hangzik a demagóg trombitából, hogy: mit teszünk majd akkor, ha valaki nem a Magyar Párttal, hanem a romániai magyar néppel kíván szóba állani? — de én nem tudom kiket kell érteni Deutschik és Tabéry véleménye szerint magyar nép alatt? Szerintem a magyar néphez tartozik mindenki kvalifikáció nélkül, aki magyarnak vallja magát! Ezt Deutschik urnak elég nyomtalan adták tudni Brassóban; Természetes, hogy a Cuvántul is belekapaszkodott a kérdésbe. De csodálkozom Tabéry cikkén, hogy magyar ember hogyan tehetné magáévá a román sovinszta köröknek azt a felfogását, hogy a Magyar Párt alakulásában nincs képviselve a magyarság.

A régi Magyarországon a Román Nemzeti Comitet elfogadták a román nép képviselőinek, holott valamennyi tagja magas műveltségű gazdag ember volt. A sovén román körök igen jól tudják,

hogy a régi magyar álláspont a román-ság erőben tartását eredményezte. Nekik más eredmény kell! Tehát káknán is bogot keresnek, mint a Cuvántul tette, mindenben és mindenütt, ami a magyar kisebbség megnyilatkozását, tömegbe tömörülését jelenti.

Csizsár Lajos marosvásárhelyi munkás kiküldött letorkolását tévesen kommentálja s állítja be Tabéry. Igen okosan az iskola-programmnál szólalt fel Csizsár, több ízben megéltjezték. Azonban, amint parlamenti formáságokhoz nem szokott emberekkel előfordul, átcsapott a szervezés kritikájára két ízben is, mire az elnök a tárgyra figyelmeztette azzal, hogy a szervezésről szóló kritikáját az elnöki jelentések során mondja el. Mikor ismételtelen belegabalyodott eltévesztett mondataiba, maga a nagygyűlés követelte erőiesen a tárgyratérést. Az elnöknek kötelessége az előre megszabott keretek között tartani a tárgyalás menetét, különben a tárgysorozat felborul s a gyűlés a szenvedélyek okozta rendszertelenségbe fullad. Egyébként Csizsár beszédét rendesen befejezte, tehát nem áll, hogy "tovább beszélni nem engedték."

A magyarság kettészakadásának veszélyét hirdeti a cikk utolsó sora. Mire ez a jóslás, amire nincs alap? Legfeljebb szakadást okozhatnak az ilyen cikkek, amelyekre ennek a sok lelki válságon átmert népek semmi szüksége nincs.

Geál Árpád azt mondta: a magyarság megválasztotta új vezetését s azt tudomásul kell venni. Ezt diktálja a józanság és a magyar sors felett aggodó nemzeti érzés.

Tabéry cikkének levegőjére a válsaszt minden magyar ember érzése adja meg. De ez az érzés azt diktálja, hogy összefogjunk, támogassuk minden erőnkkel a párt vezetését a brassói program keresztyulvitelében, mert abban a programban egyetlen pont sincs, amit minden magyar ember ne írta alá. És ez volt a nagygyűlés tárgya, amire a Tabéry cikke nem tér ki, csak apró epizódok, jelentéktelen közbeszólások nyomán akarja az elégtelenség zsillipeit megnyitni, nem tudom mi célból. A már befejezett tények után. Biharban most építik a párt-tagozatot s ha meg lesz, mint Erdély többi részeiben, a párt tagjainak minden rétegéből, itt is összeállítja képviselőit, nem kell ajánlkozókát várni.

A szervezett munkássággal tovább folynak a tárgyalások és eddig nem a tárgyaló Paál Árpádon és nem Thury Kálmánon mulott a sikertelenség.

A brassói nagygyűlésen nem volt terror, csak rend és fegyelem s ebben a fegyelmelzetségben épen az ellenzék vezetői jártak elől, akik Bernády visszafordítása és szervezetségük tudatában nem akarták felborítani vérforráló szavakkal az ott megjelent magyarság méltóságteles megnyilatkozását.

Peredy György.

További nagy árendmények december 31-ig

RÓNAI & KOHN

Sas-passage

Schwartz Lajos urisabó, Ep. Ciorogariu(Uri)-u. 1.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A nagyváradai kereskedelem utolsó harminc évéből

A nagyváradai kereskedelem hullámozásból időnkint ki-ki emelkedik egy tipikus nagykereskedő, aki a rátermettség minden jelével futotta ki formáját. Nem érdektelen az az érdeklődés, amely időszakonként fel-felhangzik, hogyan fejlődött fel Markovits Hermann, a nagyváradai kereskedelem legértékesebb alakjává.

1892-ben tűnt fel Nagyváradon, ahol a Kurländer és Ullmann fűszerkereskedő-cégénél kezdte meg tanuló éveit. Életrevalósága csakhamar magára vonja főnökei figyelmét s 17 éves korában már utazónak alkalmazzák s az akkor kiterjedt üzletkörü nagy céget a vidéken képviseli. Kereskedő talentuma már 20 éves korában önállóságra serkenti s így lesz a László és Hunyadi malom vezérképviselője. A híres malom vezetői felismerik kereskedő talentumát s a naponta 24 vagon lisztet produkáló malom megbizta az egész országra gyártmányai eladásával s ezt a háboru kitöréséig megtartotta s a lisztkereskedelmét új irányba terelte. Miután a katonaság a malmot lerekvirálta, visszatért régi metierjéhez, a gyarmatáru kereskedelméhez, az importhoz.

1906-ban, tehát még a háboru alatt borkereskedő lesz s nagy borkereskedelmet fejt ki külföldre, ahova százezernyi hektolitert exportált és pedig Németországba. Az exportba az egész ország kereskedelmét bevonja. A László és Hunyadi-malomnak olyan üzleteket bonyolított le, hogy annak híre az egész országot bejárta s a magyar lisztkereskedelem jó hírét mindenfelé elvitte.

Mikor a világháboru véget ért, Markovits Hermann igyekezett stabil üzemekeket s üzleteket megalapítani. Átvesszi a 60 év óta fenálló Deutsch K. I.-féle nagy porcellán- és üvegkereskedést, megvásárolja a 70 éves Ifj. Weisz Bernáth-céget, amely a fűszer- és gyarmatáru piacon vezetett és vezet. Társulással a Rimanóczy-szállót, gőzfürdőt és a Royal-kávéházat egész komplexumával átvesszi, társával együtt a leromlott fürdőt nagy befektetéssel újból berendezi a szállót, a fürdőt restaurálja s az ország legkiválóbb fürdőjévé teszi. A terjeszkedés céljaira a Papolczy-házat megvásárolja s ingyen a városnak átadja s ezzel 4-5 millióval növeli a városi ingatlan értékét. Ez évben a Rimanóczy-étteremből az országos hírű Royal-büffét létesítik. A Markovits A. és Fia cégtől a híres Adria és Erzsébet kenyérgyárat minden berendezésével átvesszi s 100 méter-máza kenyeret bocsát a közönség rendelkezésére.

Nemsokára híre kél, hogy Pesten, Bécsben és Berlinben házakat vásárolt. A hír valóban bizonyul. Erdőkitermeléshez fog s mészégetőt vesz át, berendezett gázdalkodást fundus intruktussal vásárol. A Bihoreana takaré- és hitelintézetnél négy áruosztályt vezet, úgy exportban, mint importban s fáradhatatlan munkásságával eredményeket mutat fel. Lisztben, terményben és hasonló cikkekben az aradi Neumann és Temesvári Múmalom gyártmányait exportálja s a belföldi szükségletet nagyrészt ellátja és innét túlterjeszkedik a helyi kereskedelmén s megbecsülést szerez magának és a kereskedelemnek.

Semmi sem árt neki, csak használ. Irgyei meglepetve látják, hogy ismét a hullám tetején van. Derült kedélyét semmi sem tudja megzavarni. Ennek nyitja egyetlen leánya, aki dr. Bárszky Vilmos orvos felesége s mindig ide tér vissza. A családi élet melege adja neki az erőt, hogy a változó konjunkturának keresztül hatolhasson.

Ez a kereskedelem utolsó 30 évének s egyszersmint ennek a munkás, folyton gondolkodó és cselekvő embernek élete.

Mintául áll a kereskedő előtt ez a még befejezetlen s eredményekkel szegett curriculum vitae. Ha a maga számára elismerést követel, érthető, hiszen vállalatokat tett üzemképessé, kifejlesztette a meglovakat s a kereskedelem jó hírét növelte. Jótékonyága nem engedte, hogy valakit elutasítson, akinek munka kellett.

1925. január 17 szombaton

A KERESKEDELMI CSARNOK

AMATEUR

műsoros táncestélye

ÖSSZES HELYSÉGÉBEN

Újévre

Női, férfi- és gyermekharisnyák, keztyűk, feherneműek, esőernyők, sziverterek, zsebkendők, selyemsálak, nyakkendők óriási választékban

Szenszki Miklósnál, Sas-passage

Gyertlen kísérlet

MEGGYŐZHETŐNT

ARRÓL HOGY A

"TUNGSRAM"

IZZÓLÁMPA

EGYESÍTI MAGABAN

EGY-TÖKELETES

MODERN FÉNYFORRÁS

ÖSSZES ELŐNYEIT!

Csak néhány napig vásárolhat még

DERBY cipőket

15% árengedménnyel

„DERBY“ CIPŐÜZLETEK:

I. Bulev. Regele Ferdinand 2. sz. || II. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5. Bazár-épület Gyárépület

III. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7. szám.

Passage mozgósínhá

Vasárnap

Az elátkozot vendégfogad

Mexikói kalandor dráma 5 felv.-b.

Egy komplett hálószoba butort,
Egy női arany órá,
Egy tucat női florharisnyát

**NYERHET
INGYEN**

minden vevő, ki **300 Lei** értékű árut **vásárol**

ROTH
csipkeáruházába
Sas-passage

Ahol legolcsóbban beszerezhető:
női ruhaszövetek, flanelek, barchetek, bélés árúk, vásznak, harisnyák, keztyűk stb.

A hálószoba butor az üzletben meglekinthető.

Maradék cipővásár a Selejtes Cipőáruházban.

Egy nagyvárad uriaszony öngyilkossága

Karácsony első napján öngyilkosságot követett el özv. Vadas Jakabné 39 éves lakásán, Vámbház-utca 51. szám alatt. Vadasné szerényen, sokat dolgozva és lakásában. Mióta özvegyi sorba jutott, női kalapszaloni nyitott és ennek a szelleméből ártotta fenn magát.

Özv. Vadasné nem vették észre legbarátai sem, hogy ilyen tervekkel foglalkozik. Budapestre készült rokonai, már utlevél is készen volt, ott akarta tölteni a karácsonyt ünnepeket. Barátai, ismerőseitől elbucsuozott azzal, hogy a napokat fog Péren tölteni, de a búcsúadások alatt senki sem gondolt arra, hogy özv. Vadasné örökre eltávozik. Vadasné megkérte Bolgár Henrik fakeddőt, akinek családjával baráti viszonyban élt, hogy kísérje ki a határang. Féltilzenegyor jött Bolgár Henrik a családjával Vadasné lakása elé, hogy ki-jejenek Püspökibe. A kis lakás be volt ára. Kopogtatásra semmi válasz. Bolgár Henrik csak akkor sejtett rosszat, amikor bevette, hogy az ajtó belülről van be-ára. A szomszédokkal feltörték az ajtót. Minden a legnagyobb rendben volt, az asztal pénz, utlevél, a csomag előkészítve, özv. Vadasné nem látták sehol. Bolgár szomszédokkal felrohant a tiszta konyhából nyíló padlásra, ahol

egy gerendára akasztva függött eltorzult arccal özv. Vadas Jakabné.

Azonnal levágták, teste még meleg volt, de minden segítség hiábavalónak bizonyult: dr. Ertler tisztiorvos csak a halott halált konstatálhatta. A rendőrség részéről Trifán és Ciobota detektívek jelentek meg a helyszínen és Bodv komisszarspecial, aki a házban lakott. A rendőri bizottság találta meg ödv. Vadasné búcsúait is, egy kis cédulát, melyen ennyi állott:

Isten legyen nekem irgalmas!
En ártatlan vagyok!

Sötét bizonytalanságot hagyott maga után özv. Vadasné, újból egy titok, amely misztikum sötét fátyla takar és mi élők nem láthatunk át a halál birodalmába.

Beszélgettünk özv. Vadasné szomszédaival, barátnőivel, senki még csak nem is tud egyetlen egy feltevést adni, amelyről következtetni lehetne özv. Vadasné ragódiájára. Rokonai leveleiből az állapítat meg, hogy sok szeretettel hívták Pére, tehát családi egyenetlenkedést sem lehet okul felhozni. Egy halvány bizonyosság látszik: özv. Vadasné nagyfokú ideg-rajban szenvedett és lehet, hogy az idegek pillanatnyi összekuszálódása, a reménytelen jövő kergették a halálba a tiszteletnek, szeretetnek örvendő uriaszonyt. Özv. Vadasné pénteken délután el is temették általános részvét mellett.

Ma, vasárnap **Gyermek matiné**
Twist Olivér
Jackie Coogannal.
DORIAN FILM!

Ingyen kap minden vevő aki legalább 20 le-ért vásárol 1 darab

IXIA
szappant

a Savoly
illatszertárban

december 29-től január 29-ig

Ágoston Péter nem akar Romániába jönni

Az angol szocialista pártnak csinált választási propagandát — Az angol választások nagyvárad szemtanuja

— Ne higgye, hogy London folyton ködös, kellemetlen levegője és egészségtelen város volna, mint ahogy a lapok sokszor megírták. Párisnak vannak városnegyedei, amelyek tisztábbak és egészségesebbek, mint London legszegényebb külvárosai. Nagy parkok és terek szagadják meg a ködöket tengerét és az őszi veszedelmesen sűrű köd ritka vendég a brit fővárosban.

Ágoston Péter mondja ezeket. Dr. Adorján Emil fia, aki hat hónapi külföldi utazás után csak az elmúlt napokban érkezett haza Nagyváradra.

Ágoston Péter, a Dorian-mozgósínház egyik igazgatója, a filmszakmát tanulmányozta Bécsben, Berlinben, Párisban és több mint négy hónapig Londonban akkor, amikor a hatalmas város legizgalmasabb napjait élte és az angol világbirodalomban újból a konzervatívok ragadták magukhoz a hatalmat.

Találkozásom Ágoston Péterrel

— Ágoston Péterrel — mondja — Londonban az utcán találkoztam. A londoni utcát várad szemmel nehéz elképzelni. Az emberek tízezer rohannak végig a széles aszfaltjárán. A déli órákban találkoztam Ágoston dr.-al és két várad az idegen nagyvárosban, érthetően örülünk a találkozásnak.

— Alig változott Ágoston Péter. Csak az arcvonásai markánsabbak, élesebbek. A kezében néhány könyv.

Sokáig beszélgettünk. Természetesen elsősorban a választásokról. Akkor ez izgatta a benszületet és az ideget is. Ágoston Péter jelentékeny szerepet játszik az angol szocialista pártban. Naponta két-három propaganda gyűlésen is szónokolt. Egyszer egy templomban, — ezt is felhasználta a propaganda céljaira — rádió előadásban is hallottam Ágoston előadását, akit politikai körökben jól ismernek és becsülnék.

Elmondottam neki, hogy Nagyváradon valami baj volt az állampolgársága elismerése körül.

Csak mosolyog. Nem, — mondja — egyideig még nem akarok Romániába menni és az állampolgári bizonyítványra is más célból volt szükségem. Itt Londonban ugyanis orosz szükség-utlevéllel tartózkodom, de már a legközelebbi időben Párisba szeretnék menni.

Franciaországba pedig orosz utlevéllel nem lehet utazni, ezért volt szükségem a román utlevélre.

Ágoston Péter különben rengeteget dolgozik és úgy tudom, hogy legközelebb nagyobb szociológiai munkát is ki akar adni.

Tarka kép az angol választásokról

Kérjük Adorján Pétert beszéljen még valamit az angol választásokról.

— A választások egész ideje alatt Londonban voltam és mondhatom a láz engem is magával ragadott. Persze, ahány ember, annyi nézőszögből látta a dolgokat. Mindenki más okból, de izgult.

— London a fogadások városa. Fogadnak a lóversenyen, a futballpályán, a birkózásokon. És ha egy asztalra két légy száll fogadnak, hogy melyik száll el előbb. Sok londoni ismerősöm volt. Ha öt percig beszélgettem akárkivel, az legalább háromszor ajánlott

fel fogadást. Most képzelje el, mekkora fogadások történhetnek a választások során...

A pártok a leghihetlenebb trükköket is igénybe vették a propaganda érdekében. Minden párt minden városnegyedben kibérelt egytíres házat — mert Londonban nincsen lakáshiány — azt teleragasztották propaganda-plakátokkal és az agitátorok százai ellepték a negyedeket.

— A mozikban hosszabb-rövidebb film igyekeztek reábrítani a nézőt, hogy szavazzon egyik, vagy másik párt jelöltjére. A konzervatívok nagy, színes plakátokon statisztikaszertileg mutatták, mennyi volt a kenyér ára a háború előtt, mennyi a konzervatívok kormányzása idején és mennyivel drágább a Macdonald uralma alatt. Ilyen plakátok bizonygatták, hogy most sokkal több a munkanélküli, mint valaha is és ha a bányákat államosítják, a kenyértelenek száma újból növekedni fog.

— Érdekesekek voltak a vita-esték. A szocialista és a konzervatív jelölt a választók előtt igyekezett a vitán bizonyítani a maga igazát. Volt egy teatrális jelenet, amikor a liberális jelöltek meggyőzte a konzervatív és az rögtön át is lépett a konzervatív pártba.

— De legszemélyesebb ötlete a legnagyobb londoni áruháznak, a „Sel Fridge“-cégnek volt. Az felhívást küldött az összes angol választókhoz, amelyben kérte, értesítsék, hogy milyen pártba adják le a szavazatát. A választás előtt egy héttel beérkeztek a szavazó-lapok. És a cég hatalmas fényreklámjai már előre hirdették, hogy a konzervatív-párt fog győzni. A liberálisok szétmorzsolódnak és a szocialisták nagy kisebbségben maradnak.

— A választás éjszakáján zuhogott az eső, de a Strafalger Square-n (tér) tízezer szorongtak és vártak, hogy a ventő-táblákról leolvashassák az eredményt...

Sokat kellene még, hogy elmondjak ezekről az izgalmas hetekről. Talán majd egyszer...

Mennyibe kerül egy londoni út?

még ezt a kérdést adtuk fel Adorján Péternek. Mosolyog. De, ha ezt megmondom, jön a pénzügyigazgatóság és még nagyobb adót vet ki reánk.

— Ha nem írja ki az újságba, megmondom. Szerény élethez is kell havonta harminc font. Körülbelül harmincezer lei. És én nem éltem nagyon szerényen...

Nagyon könnyen ki lehet tehát számítani hat hónapi utazás mibe került.

„Prevederea” Román Biztosító Részv. Társ. Braila

Alapítók: Lei 10.000.000 — (Tízmillió)
Tartalék: Lei 26.000.000 — (Huszonhatmillió)
Az összes biztosítások értéke a társaság megalakulásának kezdetétől 1923 év végéig 16.000.000.000 — (Tizenhatmillió). Kifizetett biztosítások és kárösszegek 1923 év végéig: Lei 35.000.000 — (Ötvenötmillió). Előfordult az alábbi kockázati ága-
zatok, nevezetesen: tűz, szél, vihar, termény, autómobil, betörőselejtés, balesetek, üveg, és eső és tőke biztosításokat a legelőnyösebb feltétel mellett. Vitás esetekben választott bíróság határozatával. Az ország nagyobb városaiban és vidékein állandó ügynökségekkel rendelkezik. Oradea-Marene a vezérigénység a „BIHOREANA” Takarékpénztár Részvény Társaságnál van elhelyezve.

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, vasárnaptól kezdve Lagerlöf Zelmá világhírű regénye:

Az iramszarvas csodája

Gyönyörű természeti felvételek. — Romantikus szerelem. Szenzációs iramszarvas csorda jelenetek.

Ezt megelőzi egy kitűnő Monty Banks burleszk.

A szerb királyi pár váratlanul Párisba érkezett

A karácsonyi ünnepek alatt ha a külpolitika nem is hozott izgalmasabb meglepetéseket, mindenesetre több olyan momentumot dobott felszínre, amelyek élénk érdeklődésre számíthatnak. Különösen pertraktálják a szerb királyi pár párisi utazását, akik inkognitóban érkeztek a francia fővárosba.

A szerb királyi pár váratlanul párisi látogatásának a Daily Telegraph párisi levelezője szerint, nagy politikai jelentősége van.

Sándor király az elnökkel és a francia kormánnyal az erősödő balkáni bolsevista propaganda miképpen való ellensúlyozását akarja behatóan megtárgyalni.

A király tárgyalásait megkönnyíti, hogy Herriot tegnap felkelt beteggyárából. Herriot már fogadta Walsch tábornokot, a németországi ellenőrző-bizottság elnökét.

Franciaország részéről valószínűleg felvetik a genfi jegyzőkönyv kérdését. A Wolf távirati ügynökség jelentése szerint a német közvélemény megütöztetéssel és izgalommal fogadta a francia sajtó állásfoglalását, mely szerint a francia minisztertanács már most megállapítja, hogy a kölni zónát, amelynek kiürítését a versaillesi szerződés január 10-re állapítja meg, nem lehet kiüríteni. Alítólag az ellenőrző-bizottság közleményt adott ki, amely arról szól, hogy *elrejtett német fegyvereket találtak meg*. Ez lenne a hivatalos indoka a kiürítésnek.

Halálos automobil szerencsétlenség Kolozsvár mellett

Két színész meghalt, kettő súlyosan sebesült

Kolozsvári tudósítónk megrendítő szerencsétlenségről ad hírt, ami csütörtökön, tehát ünnep első napján délután történt Kolozsvár határában s amelynek egy esküvőjére siető primadonna és három színész is az áldozatai.

Gáspár Jenő dési társulatának négy tagja: Kürthy Böske, az ismert kitűnő erdélyi primadonna, Perényi Mancsi, a Nagyváradon is jól ismert Gálffy Annus és Bence Böske, ennek bátyja továbbá Schreiber Sándor, egy nagyvárad-i jegyiroda volt tisztviselője utaztak egy autobuszon Kolozsvár felé, ahol vasárnap délelőtt lett volna Kürthy Böske esküvője egy brassói textilgyárossal. A társaság az esküvőre igyekezett és az autobuszuknak délelőtt tizenegy órakor kellett volna Kolozsvárra érnie, ahol a vőlegény várt rájuk.

Az autobusz az úton defektust kapott és három órát vesztegettek a javítással. Az átfázott társaság most már a soffört gyors hajtásra ösztökölte s a gépet a kocsi vezető az előtte teljesen ismeretlen útvonalon teljes sebességgel hajtotta, annál inkább, mert az út nyílegyenes, hosszú volt. Nagyiklód közelében azonban éles kanyarulat van és híd a Szamoson át, ahol már több autószerencsétlenség történt s az uttal ismeretlen sofförnek már nem volt ideje lefékezni s az

autobusz vad irammal nekiment a híd karfájának és hat méter magasból a Szamos jegére zuhant.

A gép pozdorjává tört s az utasok valamennyien eszméletüket veszítették. A nagy hideg s az ünnep miatt nem volt közlekedés az úton, senki sem ment segítségükre. Elsőnek Schreiber Sándor tért eszméletre, kimászott a romok alól és sebesülten bevándorzott a községi portára és telefonon Désről, Szamosújvárról kért segítséget. Majd néhány nagyiklód-i emberrel az autó alól kiemelték a még eszméletlen fekvő áldozatokat.

Bence Böske művész nő már halott volt. Kürthy Böske primadonna, a menyasszony, még él,

elhalasztásának. Ezzel szemben német hivatalos körök határozottan kijelentik, hogy az eddig lefolytatott 1800 ellenőrző szemlénél az ellenőrző-bizottság sehol sem talált fölöszzámu és nem megengedett fegyvereket. A párisi nagyköveti értekezlet mai ülésén valószínűleg átveszi a versaillesi szövetségségi katonai bizottság jelentését, amely a németországi ellenőrző-bizottság részletjelentései alapján készült. Valószínűleg a nagykövetek Berlinben később megállapítandó jegyzéket adnak át. Az átadás napja legfeljebb január eljese.

A Petit Journal berlini levelezője beszélgetést folytatott a kancellár környezetéből való német politikussal, aki kijelentette, hogy Köln kiürítésének elodázása nagy megdöbbenést keltett.

A békés szándékú német kormány hasonló megrázkódtatások között nem tudja megállani helyét

s ez által csak a nacionalisták erősödnek. Amerika, newyorki jelentés szerint, nem is indít akciót, azt reméli, hogy Köln kiürítéséről békés megállapodás jön létre. Amerikának az általa adott kölcsönök miatt fontos Európa jóléte, hogy a jövőben elkerültesse az esetleges bonyodalmak.

A balkáni politikában érdekes és komoly elhatározásokat vonhat maga után Cankov bolgár miniszterelnök belgrádi utazása. A bolgár közvélemény Cankov utazásától a Balkán államok érintkezésében új irány kezdetét várja.

de a kolozsvári kórházban, ahova bátyjával együtt beszállították, meghalt anélkül, hogy magához tért volna.

Bence Böske holttestét is Kolozsvárra vitték, ahol tegnap temették el óriási részvét mellett. Kürthy Bösket ma, vasárnap temetik abban az órában, amikor esküvője volt kitűzve.

Gálffy Annus lábtörést szenvedett, Perényi Mancsi karját törte el. Mindkettőt a dei kórházban ápolják.

Kivándorlásra csábított bihari falu

A kivándorlásra csábító ügynökségek munkájáról már számos cikkben próbáltuk felvilágosítani a falvak népét. Az a meggyőződés vezetett, hogy ha egyetlen családot meg tudunk menteni a kivándorlás nyomorától, a pusztulástól, már nem végeztünk hiábavaló munkát. Az ügynökségek furfangja nem ismer határt. Most azzal dolgoznak, hogy egy-egy családot odaát Brazília földjén jobb sorshoz juttatnak, viszont ezzel szemben leveleket irattatnak velük az itthon levőknél, hogy azokat is kivándorlásra csábítsák. A népünk pedig sajnos, nem érti meg, hogy az ügynököknek járó haszon iratja e leveleket, de a többi kivándorlónak ugyanaz lesz a végezete, ami annyi ezeré: a rabszolgaság jármának megfelelő szenvedés, aminek csak a halál vet véget különösen a gyermekek szenvednek meg akik rövidesen elpusztulnak. Ilyen levelekkel csábították ki Mezőbaj község harminc családját és most negyven család készül Braziliába, mert egy csábító levél érkezett. A papságnak kell felvenni a felvilágosítani az embereket arról, mi vár rájuk odaát. Evégből figyelemükbe ajánljuk vegyék meg és prédikációként tárják hivaik elé Vér Imre nevű újságírónak a kivándorlás örvényében című, minden könyvkereskedésben néhány leírt kapható füzetét, amelyben leírja a kivándorlók szenvedéseit. Vér Imre néhány hónap előtt jött haza Braziliából, ahol a kivándorlók helyzetét tanulmányozta és azok a jelenetek, amiket a magyarok korbácsolásáról, veréséről, a sokféle állapot okozta halálzásáról, kis gyermekek utazási eltemetéséről is, könnyeket hoznak szemünkbe. Szűcs Gyula mezőbaji ref. lelkész urnak azt üzenjük, vigye ki ezt a

füzetet népéhez és mutassa meg e sorsukat, ha elhagyják édes szülőjüket csak azért, hogy a kivándorló foglalkozó lelketlen emberek zsebévérik, életük árával teljék meg.

UJDONSÁGOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA)
Kiadóul: János János
BONNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Helyben: egy hóra 50, negyedévre 150; külföldön: egy hóra 60, negyedévre 150, félévre 300, egész évre 600 Lej. 1924. évi 360, egész évre 720.
A „Nagyvárad” telefon száma 38
Előfizetéseket és hirdetések elvételét a kiadóhivatal és a Hírlap-iroda (Telefon 13-01)

EGYES SZÁM ÁRA BUKARESTBEN 5 LEI

Együtt a karácsonyban

Sok század után az idén együtt meg a román és a római egyház a karácsony ünnepét. A falvakból az a hír kezdett, hogy néhol a nép vonakodik egységes naptár szerint ünnepelni s nuárban akarja a karácsonyt megülni érseki pástörlevélnek azonban meg a kívánt hatása, mindenütt együtt ünnepelt a két egyház s a harmóniát nem tud megfontani egyes tudákos és domemberek mesterkedése, akik a közösnep ellen agitáltak. A karácsony ünneahított lélekkel, rendezavarás nélkül töltött meg a falvakban.

Nagyváradon a karácsonyt teljes tősséggel tartotta az egész város. Templomok megteltek hívekkel s az úkon hullámozott az ünneplő közönség.

Karácsony estéjén a román és magyar betlehemesek sorba látogatták házaikat. A román betlehemesek Kodákát énekeltek s epikusán vonultak fel az üdvözítő születésének történetére. A magyar betlehemesek inkább énekel tánccal és tréfákkal szerepeltek. Bégyletértesben osztották fel egymás közt a családokat, ahová bevitték a betlemet s eljátszották a karácsonyi játékokat.

* Karácsonyi János ünnepelése. Dr. rácsonyi János püspököt, a hímetörténetűdöst nevenapján valósággal nepelte Nagyvárad társadalma, ez állommal fejezve ki örömet, hogy a püspöszemoverációja kitűnően sikerült és lástát teljesen vissza nyerve, megkezdte ismét sokoldalú tevékenységét. A püspököt mindig ünnep első napján szokták szönteni és most a gratulálók és szerencskívánók egész tömege jelent meg, hogy névnapj köszöntéssel nemcsak a ragakodásnak, de az örömmel is kifejezték. A püspök szerencsés felgyógyulása lett.

* Január 3-ig tekinthetők meg az lampolgári liszták. Január 3-án jár le az határidő, ameddig az állampolgársági lista megtekinthető. Az állampolgársági hivatal, hogy mindenki rendelkezésére állhason, délelőtt 9—2-ig, délután fél 5—7-tart hivatalt. Az állampolgársági hivatalváros háza II. emeletének 25-ös számú szobájában van.

* Táncol a császár leánya. Bécsben jelentik: Az osztrák fővárost most teljesen szokatlan exotikus esemény tártja izgalomban. Beder Khánnak, az utolkurdisztáni császárnak a leánya, Leila Ipett fel a deszkákön táncszámokkal. Csálatos keleti táncai lázba hozták egész Bécsbet, amely egy hamisítatlan császároleányt még nem látott eddig a színpadon. Előkelő megjelenésű, orientális szépségkülön látványosság.

* Székrekedésnél, gyomorrontásnál vegyen Purgót eredeti dobozban.

Ma, vasárnap **Gyermek matiné**
Twist Olivér
Jackie Coogannal. DORIAN FILM!

* **Bacaloglu ezredes kihallgatásán volt a trónörökösnél.** Bacaloglu György ezredes távirati hívásra az elmúlt héten Bukarestbe utazott. Bacaloglu ezredes Károly trónörökös karácsony szombatján kihallgatásán fogadta. A másfélórás kihallgatásan többek között az erdélyi kulturális viszonyokat ismertette Bacaloglu a trónörökös előtt.

* **A zsidó nőegylet teadélutánja.** A zsidó nőegylet karácsony első napján délután teadélután rendezett a Kereskedelmi Csarnokban. A zsufolásig megtelt nagyteremben a legkellemesebb hangulat uralkodott. A kiszolgálás mintaszerű volt. A legjobb süteményektől és szendvicsektől roskadoztak az asztalok. A zenét a Royal kávéház nagyszerű jazz-band zenekara szolgáltatta a késő estig tartó táncchoz.

* **A „Helikon” akciója a műpártoló közönség érdekében.** A „Helikon” kiállítási szalon Str. Bratianu No. 1. (v. Szaniszló-u.) feladatai tűzte ki igazi művészi értékeket, sorozatos kiállítások keretében bemutatni. Eme feladatát a legnagyobb anyagi áldozatok árán is, következetesen a nemes cél érdekében, kitartóan teljesíti. Most az új esztendő küszöbén tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre, hogy a műpártolást a közönség minél szélesebb rétegeiben lehetővé tegye, a Helikon vezetősége a nézletfizetésre való eladást vette programjába. olyan módon, hogy mindenkinek alkalmá legyen könnyen törleszthető havi részletekben vásárolni és jogos művészi igényeit kielégíteni. A Helikon ezen új akciója, mely egyenlő mértékben akarja úgy a művészek, mint a közönség érdekeit szolgálni, már a Barát Móric jelenlegi gyűjteményes kiállításán életbe lép. A Helikon állandó kiállítása Str. Bratianu (Szaniszló-u.) 1. Belépődíj nincs. Nyitva egész nap.

* **Szerencse éri mindazokat, akik a Szilveszter estjét a Zöldfa régi nagytermében tartják meg.** Az Ipartestület rendezti itt jótékonycélú mulatságát, melyre mindenki gondoskodjék előre jegyről. Kétféle étellekről és italokról házi kezelés mellett lesz gondoskodva. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **Jelentkezzenek a Szigurancán az alatt felsorolt egyének e hó 29-én az összes okmányokkal:** 1. Ádám Izidor, 2. Antal József, 3. Balogh Ottília, 4. Bernáth Frida, 5. Dna Berger Ludovic, 6. Beck Rozália, 7. Radó Paul, 8. Bartha Stefan, 9. Boros Károly, 10. Barabás Ella, 11. Balázs Ludovic, 12. Bodor Izák, 13. Berkovits Bertalan, 14. Bernath Mihai, 15. Bauman Alexandru, 16. Bauman Etelca, 17. Binder Etelca, 18. Biley Francisc, 19. Czina Ludovic, 20. Czonk Stefan, 21. Csoklek Gusztáv, 22. Csátary Giza, 23. ifj. Czonk Stefan, 24. Cerei Ferenc, 25. Dickman Heléna, 26. Davidovits Desideriu, 27. Dragan Stefan, 28. Dobic Jola, 29. Erbsztén Mihai, 30. dr Erdész Stefan, 31. Friedmann Anna, 32. Fried Samuel, 33. Frenkel Ludovic, 34. Fodor Elisabeta, 35. Fehér Etelca, 36. Fényes Lóránd, 37. Farkas Andor, 38. Fodor Gábor, 39. Farkas Elisabeta, 40. Fried Anton, 41. Fodor Elisabeta, 42. Fried Andor, 43. Fazekas Mihai, 44. Fodor Vanda, 45. Ferenc Joan, 46. Fodor Márton, 47. Fried Borbála, 48. Fried Imre, 49. Friedmann Ödön, 50. Gerley Aladár, 51. Gonda Filip, 52. Gancz Juliu, 53. Gerlicy Stefan, 54. Gitye Gavril, 55. Hunya Benedek, 56. Horváth József, 57. Herzfeld Alexandru, 58. Iglez Ignatz, 59. Jungel Juliu, 60. Heller Samuel, 61. Hont Géza, 62. Horváth Ilona, 63. Landesman Rezső, 64. Lévy Stefan, 65. Lendvay Elisabeta, 66. Lovas Alexandru, 67. Lichteneger Herman, 68. Ligethy Francisc, 69. Kovács Eszter, 70. Kelemen Izidor, 71. Lévy Lázár, 72. Kepes Bertalan, 73. Kepes Ladislau, 74. Klein Armin, 75. Kerekes Kálmán, 76. Kallós Zoltán, 77. Kiss Kálmán, 78. Kovács Vilma, 79. Kich Rozália, 80. Krasznay Nicolae, 81. Körözy Ladislau, 82. Nagy Alexandru, 83. Mekhuser Eugen, 84. Neuman Dávid, 85. Mező Ernest, 86. Mendel

Josif, 87. Madas Imre, 88. Momucz Juliana, 89. Mezner Emánuel, 90. Persz Anna, 91. Pócsi Károly, 92. Plager Josif, 93. Pál Elisabeta, 94. Paller Mórítz, 95. Pap Josif, 96. Pollák Alexandru, 97. Pap Julianna, 98. Politzer Géza, 99. Politzer Alexandru, 100. Orbán Ladislau, 101. Popovits Josif, 102. dr Öhlbaum Josif, 103. Nagy Zoltán, 104. Osztyás Jolán, 105. Schwalb Lázár, 106. Serfőző Adolf, 107. Sieher Margit, 108. Zehrer Victor, 109. Roxin Hermina, 110. Tiszai Alexandru, 111. Torsi Andor, 112. Gerő Sigismund, 113. Rochitz Carol, 114. Salter Desideriu, 115. Rosenberg Anna, 116. Réz Clára, 117. Zicherman Anton, 118. Weisz Herman, 119. Tóth Ferenc, 120. Toka Teréz, 121. Tarka Mária, 122. Sahberg Árpád, 123. Sárközy Lajos, 124. Schwartz Jolán, 125. Vitman Janka, 126. Silberman Andor, 127. Várnay Andor, 128. Ványa Demeter, 129. Weinberger Miksa, 130. Sándor Katalin, 131. Ruzinsky Joan, 132. Székely Emerich, 133. Roth Andor, 134. Ziegler Regina, 135. Szeidl Francisc, 136. Szokol Joan, 137. Szalay József, 138. Reich Adolf, 139. Singer Arthur, 140. Rotman Regina, 141. dr Klein Ernő.

* **Esküvő.** Ma tartja esküvőjét Epstein Margit urleány (Marosvásárhely). Friedmann Miksa urral (a Frati Friedmann-cég Szatmár, baltagja) Nagyváradon a Grosz-vendéglőben Zöldfa-utca 10. Melyre ismerőseiket és jóbarátjaikat ez uton hívja meg. (Minden külön értesítés helyett.)

* **A Gyermekebarát Egylet teadélutánja.** A Gyermekebarát Egylet heti szokásos öt órai teáját a Szilveszterre való tekintettel legközelebb kedden, december hó 30-án tartja meg a Royal-buffé helyiségeiben. A háziasszonyok neveit legközelebbi számunkban közöljük.

* **A Háztulajdonosok Szövetsége** értesíti az összes háztulajdonosokat és egyben a Lakásbérleti Szövetsége tagjait, továbbá a Kereskedelmi és Iparkamara, a Kereskedelmi Csarnok és az Ipartestület vezetőit, hogy a városi prefektus úr a vízdíjak felemelése tárgyában hozzá elnökünk dr. Lazar Aurél orsz. képviselő úr által vezetendő küldöttséget f. hó 30-án, vasárnap délután 2 óra körül a Városházára fogadási termében fogadja. A közös sérelem orvoslása érdekében felkérjük a város polgárait, a minél nagyobb számban megjelenésre. Az elnökség.

* **Akik rendes villamosbérletet akarnak váltani, már most adják be fényképeiket a Hegedűs Hirlapirodába.**

Betegh	Körösi Juci
Barna Sári	Gáál Piri
Benes	Tóth Elek
Bihari	Madas
Kabos	
Stoll és Galambos	
szereplői a	
szilveszteri cabaréjának	
Dorian	
nagytermében. Jegyek a mozgószínház pénztáránál elővételben kaphatók	

* **Tamás Alfréd énekel ma a Barátok templomában.** Tamás Alfréd, a nagyváradi színház évekkel ezelőtt való kedvenc énekes, jelenleg Nagyváradon időzik. A kiválóan szép hangú baritonista vasárnap délelőtt Bánáss László orgonakísérettel fél 12 órakor énekelni fog a Barátok templomában. A salutaris hostia és az Ave Regina, ez a két szép templomi ének fog felelődni ma a Barátok templomában Tamás Alfréd sokat fejlődött, nemesen zengő baritonján.

* **A Gyermekebarát közgyűlése vasárnap lesz.** Nagyvárad legrégebbi jótékony egyesülete, a Gyermekebarát, amely már annyi ezer és ezer szegény iskolagyermeknek tette lehetővé ruhát és cipő segítségével az iskolába járást: f. hó 28-án, vasárnap tartja meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlés d. e. tizenegy órakor lesz az Egyesült Bank Bémer-terei helyiségében. Az évi jelentés és a számadásokon kívül az egyesület ez alkalommal a megválasztott tisztviselőket is betölti és társadalmunk több kiváló vezető tagját tiszteletbeli taggá választja. A közgyűlésen az egyesület minden érdeklődőt szívesen lát.

* **Gyomor-, bél-, máj- és epebetegek, valamint sárgaságban szenvedők a természetes Ferenc József keserűvizet nagyszerű eredménnyel használják.**

* **Eljegyzés.** Rosinger Margit eljegyezte Reich Alfréd Aradról. (Minden külön értesítés helyett.)

Gelb Margit és Herskovits Dezső jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Vasuti szerencsétlenség két súlyos sebesülttel.** Karácsony előestéjén szerdán tíz óra után vasuti szerencsétlenség történt Nagyvárad állomás mellett. Két mozdony a Kálvária-utca melletti vashidnál összefutott. Soós Sándor fűtő összetört lábát. Domján János mozdonyvezető fején szenvedett súlyos sérüléseket. Soós Sándort a biharmegyei kórházba szállították, Domját is, aki azonban szombat reggelig annyit javult, hogy lakására szállíthatták. A bevezetett vizsgálat eredményét még nem hozták nyilvánosságra. A forgalmi iroda útnak engedte a mozdonyt, viszont Velence állomás is ugyanarra a vágányra engedett egy másik tolató-mozdonyt. A szerencsétlenség elkerülhetetlen volt. A vizsgálatot Jonescu forgalmifőnök vezeti.

* **Jégpálya** sportolói nagy örömmel az újév napján szenzációs program van előkészítve. 11 órakor ifjúsági korcsolyaverseny, program és a feltételek a melegedő teremben vannak kifüggesztve, 3–5 óráig ajándék-sorsolás, 25 nyereménytárgy; 5 órától katonazenés lampionos jégünneplés.

* **Szilveszter estjén nagy táncos egybekötött családi mulatságot rendez a Kath. Névérdő Egyesület.** Kéri mindazon családokat, kik e napon társaságot akarnak házuknál fogadni, a jótékony célt szem előtt tartva, tartsák meg összejövetelüket a Kath. Körben. Kedves, tréfás aktualitásokról, meleg és hideg étellekről, valamint jó cigányról gondoskodva van. Terített asztalokat és jegyeket lehet rezerválni a „Hangya” Str. Reg. Ferdinánd (Fő-utcai) üzletében. Tánc, szerencse-játék, stb. stb., amit nem akarunk elárulni, fogja szórakoztatni a jelenlevőket. A jegyeket keddtől fogva lehet átvenni 50 leas árban. Egy kellemes est emlékével fog távozni, aki elmegy az óév estéjét ünnepleni és sok-sok meglepetésben fog részesülni. Kezdet 9 órakor.

* **Miss Maud, a gondolatolvasók királynője** két évi világkörüli utjáról hazatért és így ismét fogadja Str. Printul Carol (Szilvágyi Dezső-utca) 21. szám alatt a közönséget. A szem a lélek tükré, a kéz és arcvonások pedig egy nyitott könyv. Jöjjen el, megmondok Önnek mindent, fogadok egész nap.

* **Bárony és filz-modellek** legolcsóbban Moskovits Etelkánál.

* **Orvosi hír.** Dr. Kecskeméti Andor gyermekorvos új telefonszáma 3-10.

* **Kósa György,** a kiváló zongoraművész ma, vasárnap este tartja hangversenyét a Kath. Körben. Tekintettel a rendkívül hosszú műsorra, a koncert pontosan 9 órakor veszi kezdetét. Jegyek déli 1 óráig a Musicában, este 7 órától a Kör pénztáránál válthatók.

* **Házasság.** Szívesen látjuk rokonainkat és ismerőseinket, Margit leányunknak Farkas Pál úrral a Ciontemplomban tartandó esküvőjükre, f. hó 28-án déli 1 órakor. Gerő József és neje.

* **Doktoravatás.** Németi Sándor szigorló orvos f. hó 20-án a szegedi Ferenc József tudományegyetemen doktorrá avatották.

* **Egy világjáró Nagyváradon.** Amióta Johann Gottfried megtette gyalogosan világhírű útját, egyre több követője akad, akik a sport egyik ágaként gyalog, csupán két lábuk erejére támaszkodva, keresztül utazzák a világot. Csak így lehet mondják, országokat és népeket igazán megismerni. Egy világjáró, Carl Steppinger, aki Brüsszelből indult el s 1930-ban kell oda visszatérnie és hat hónap alatt már bejárta Belgiumot, Franciaországot, Németországot, Csehszlovákiát, Ausztriát, Itáliát és Svájcot, Nagyváradra érkezett. Carl Steppinger mindenütt autogrammot vett a híres személyiségektől s naplójába be vannak jegyezve Poincaré, Ebert, Stresemann, dr. Benes, Mussolini nevei. Carl Steppinger összekötöttét tart fenn mint filmriportert a nagy lapokkal s utja hat éve alatt látkepés levelezőlapoknak sportbarátok közt való árusításából tartja fenn magát. A világutazó két napig tartózkodik Nagyváradon s ezalatt itt is megki-sérli érdekes látkepés lapjai elhelyezését. A világutazónak különben 62000 kilométert kell megtennie gyalog, 27000 kilométert hajón s ha útját befejezi 350.000 arany frankot kap. Eddig 10.235 kilométert járt be.

* **A párisi szenátus elfogadta az amnesztia-törvényt.** Párisból táviratozzák: A szenátus 313 szavazattal 54 ellen elfogadta az amnesztia-törvényt. Bizonyos, hogy Caillaux, akire szintén kiterjed ennek a törvénynek a hatálya, rövidesen visszatér a politikai életbe.

* **Karácsony első napján** is nagy közönség látogatta **Barát Móric festőművész** kiállítását a Helikonban. Különösen tetszettek a Szebenben festett utcarészletek és az Olt völgyében festett tájképek. Elragadtatással nézték bravurosán megfestett aktijait. **Barát festőművész kiállítását december 30-án zárul.** A Helikon kiállítási helyisége Str. J. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 1. egész nap nyitva. Belépődíj nincs.

* **A Nagyvárad Városi Vasút** ezenel közzéteszi, hogy az 1924. évre kiállított valamennyi bérletjegy 1924. december hó 31-ével, éjjel hatályát veszti. Mindazok, akik érvénytelen szabadjeggyel utaznak, jegy nélkül talált utasoknak tekintetnek és az üzletszabályzati határozmányo értelmében bírságként a rendes menetdíjnak a négyzeresét tartoznak megfizetni. Az igazgatóság.

* **Súlyos autószerencsétlenség Alagon.** Budapestről jelentik: Alag közelében négy fiatalember bérautóbal egy négyméteres hidról a folyóba zuhant. Az autó összeforrt, az utasok életveszélyesen megsebesültek. Egyikük egy Blau Ármán nevű kereskedő meghalt.

* **Andrási tanár román-magyar és magyar-román szótárát** táblázatos nyelvtannal kéri és tekintet meg alaposan — a saját érdekében — mielőtt szótárt vásárolna. Mert csakis ezen 674 oldalas legmegbízhatóbb szótárban található meg az összes legújabb hivatalos kifejezések magyarzataival. A legolcsóbb minden más román szótárnál. Ára román-magyar rész 17.000 címszóval 55 lei, magyar-román rész 26.000 címszóval 70 lei, egész vászonkötésben 15 leivel drágább. Mindkét rész

egybekötve vászonba 150 lei. Kapható minden könyvkereskedésben és a kiadónál: Benkő Mórna, Sfântu Gheorghe Treis-cauna.

* **Billiárdverseny a Bihorul (Lloyd)** kávéházban január hó 19-én.

* **Halálozás.** Koós Lászlóné szül. Szabó Irma 60 éves korában elhunyt. Temetése tegnapelőtt ment végbe nagy részvét mellett. Gyászolják bánatos férje, gyermeke és számos rokonai. — **Tor-szin Elek** szül. Weindrich Terézia 55 éves korában elhunyt. Temetése pénteken ment végbe nagy részvét mellett az Uriutcai gyászházolt. Bánatos férje, szerető fia és számos rokonai gyászolják. — **Bartha Gyula** 64 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

* **Megjelent a legújabb Ghidul** pótfüzete, mely tartalmazza Oradea-Mare város utcáinak legújabb elnevezését és betűsoros névjegyzékét. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában, ára 15 lei.

* **Újévre Aszódinál,** Sappalota, olcsó árban dióbel, mazsola, darált mak, tea és szaloncukor.

* **A párisi tél.** A tél is, mint annyi más dolog, asszimilálódik ennek a furcsa nagyvárosnak vibráló idegletéhez. Hónak nyoma sincs, csak az esténként felszálló köd teszi még impozansabbá a Place de la Concorde-nak álló és száguldó fényerdejét és misztikussá a nagy Boulevardok szín- és hangorgáit. Ami azonban körülméletlen pontossággal jelzi a hideg évszak beálltát, az Párisban is, mint mindenütt máshol, az emberek szuverénül uralkodó hatalom: a Divat.

Az új irány, ami ebből a „Világ középpontjából” utnak indul és ami a mi korunk igazi nagy forradalmát jelenti: a Férfikultúra. A nők hallgatagon és nyíltan elismerik a robogó élet kemény harcainak szuperioritását és lényegében nemcsak formájukban más a reláció férfi és nő között, mint a középkorban. Az udvariasság, ez a testestől, lelkestől francia specialitás utolsó óráit éli Párisban. Természetes tehát, hogy a divat is mindinkább a férfiak igényeire dolgozik. Az idei férfi divat sok kisebb újdonság mellett nagyobb változásokat is hozott. Az öltözködés stílusa talán még a régi, azonban a formák természetellenes kidomborítása idejét múlt. A felsőkabát hossza semmiesetre sem ér terden alul, az aljától deréki simuló, vállban erősen szélesítve. A hátban annyi bőség van megengedve, hogy a mozgás kényelmes legyen; ez áll úgy a felső, mint az alsó kabátokra. Raglánt csak elszórván lehet látni és a télikabátokról eltűnt a szörme gallér és hajtóká. Helyette a sokkal praktikusabb bársony került. A zaccónál a mesterséges formaadás kizárólag a vállak szélesítésében nyilvánul meg. A többi rész hűen követi a test körvonalait. A zsebek kissé ferdél, kettős szegélyekkel készülnek. A mellény formájánál lényeges változás állott be; fent teljesen zárt, alul egyenes vágású, két sor gombbal. A nadrág amerikai mantájú, fent egész bő, egy vagy két mély ranceal, lefelé erősen szűkülő hajtókával, úgy az utcai, mint a szalon ruháknál. A frack és a smokingra szintén vonatkoznak az utcai ruha főbb külső változásai. Külön érdekessége a frack nadrágnak, hogy az idén elmaradt az ugynevezett „Lampas”, azaz selyem oldalzsinór és a fracknak, hogy három gombra, elől egyenes vágással készül. A kalapokban sötét szín és középszáles karima dominál. A keménykalap újból divatba kezd jönni. A cipőknél újra divatba jön, — minden nagylábuak öröme — a félfrancia forma. Inkább fél, mint egész cipőt viselnek. A felső rész szélességi változataival. Érdekes újdonság a sarok nélküli lakkeipő, az ugynevezett „Dancing Shoe”. A sál, mely igen nagy népszerűségnek örvend, a legpompásabb színváltozatokban kerül forgalomba. Volt alkalmam érintkezésembe lépni az O. Rosen és Cumberland világhírű cégek főnökeivel, akik a következő lényeges dolgokra hívták fel a figyelmemet. 1. Divatszín felsőkabátoknál egy szín sötét, utcai ruháknál sötét, diszkrét csikózással. Nagy divat fekete kabát, mellény, csikos nadrág. 2. A ruhák anyaga felső kabátoknál kevésbé nyírott szövetek, míg az utcai ruháknál a camgarn. Ezek nagyjában azok az impressziók, melyeket tanulmányutam alatt eddig gyűjtöttem. Remélem, hogy soraim úgy a közönséget, mint a szakembereket érdekelné fogják és így sikerülni fog nekem szűkebb hazimat, a „Pece-parti Páris” nagy mintaképezhé valamivel is közelebb vinni. Bársony Géza, a Weisz E. Zsigmond cég belfigye.

* **Posztból készült kalapok** 200 leitől Moskovits Etelkánál.

* **Börkábátok legszebb és legolcsóbban** Lechner szűcsnél Ciorogar (Uri-utca) 4. szám alatt kaphatók.

* **Nem hirdetek ős hasábkon,** mindent a vevőimnek juttatok. Bleier csipke, harisnya és kelengye áruháza Sas-pasage.

Gyönyörű jelmez album kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* **Női és gyermekruhák nagy választékban** érkeztek és olcsón kaphatók a Modell áruházban Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6. szám.

* **Arcápolásra** használjon Agi-kremet. Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: Diana gyógyszerár Oradea-Mare. Kívánatra Szépségápolásról hasznos prospektust ingyen és bérmentve küld.

* **Karácsonytól kezdve az Ulpia (Emke) kávéházban** a hosszú idő után külföldről hazatért Hamza Janesi zenekara muzsikál, akit az angol király cimbalmosa Koszta Józseffel, személyesen kitüntetett. **AZ ALLAMPOLGARI NÉVJEGYZÉKBŐL KIMARADTAK FIGYELMÉBET!** Felebbeszi román nyelvű blakketták kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában

* **Női és férfi fehérneműk** készen és rendelésre legolcsóbban özv. Stern Rezső német Str. Avram Iancu 16.

* **Ha meggyőződött, úgy ismét keresse fel a Fecske cipőáruházat,** mert gyermekeinek jó és olcsó gyermekcipőt csattan vehet. Zsigmond és Adler Str. Nicolae Jorga (Zöldfa) 8. szám.

* **Férfi fehérneműk,** nyakkendők karácsonyi újdonságok a legszolidabb árakban Lengyel úridivat üzletében.

Darvas harisnyái legjobbak

* **A múlt hó 22-ike óta** a legolcsóbb árak mellett a legizletesebb ételekkel italokkal látja el t. vendégeit a „Corzó é terem” (Körös-utca 1.) új bérloje, Kle Soma.

* **Kötött, szövött árut,** harisnyát karácsonyig minden elfogadható árban árusítok. Julia Keszténbaum, Rákócziut.

* **Legjobb arcszépítő Földes Margit krém.**

* **Tisztviselőnk és tisztviselő** a legmáltányosabb árendeményben részese nek Rimanóczy-utca. a Royal melle Kertész Reklám divatárú üzletében, ahol jó minőségű vásznak, schiffonok, kosztiruha, kabát, pongyola és alszövetek. Sívem marocencok, bársonyok és mosóár kerülnek eladásra. E cég szolid és megbítható.

* **Legelsőrendű speciál Singer** szalm varrógép, teljesen új, helyszíreke min azonnal eladó. Cim a kiadónban.

* **Legjobb villanykörtéi telefonkészülék és** aometer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyszerelet, minden fémipari és eszgy munkát, javításokat igen szolid áron. Tel. Rája Andor elektromechanikus Széclárdintor.

* **Mosdához, fürdéshez** minden izlésű ember Brázy kölnivizet használ mert pompás, decens illata folytán rekvál népszerű, éppen ezért minden kapható

Minden vevő
egy nagy tábla csokoládé teljesen ingyen kap
ki 100 Leien felüli értéket vásárol
HOROVITZ
cukorkakülönlegességek áruházánál
nagy újévi-vásárán
Str. Teatrului (Színház-u.) 4. Olcsó árak
Telefon 269

Széljegyzetek a Magyar Párt nagygyűléséhez

(Befejező közlemény.)

A közgyűlés reggelén, a Cenktől még két árnyékba burkolt városban, a főfőutakon csoportokban vonultak a magyarok a Vigadó felé, ahol már 9 órakor megkezdte az igazoló bizottság munkáját, gyűzőkönyvre véve minden egyes meg-bíró levéllel ellátott kiküldött nevét s be-minta az igazoló leveleket.

Az egyik Ugronista kétségbeesett arc-beszéli, hogy Paál Árpád már pénteken Brassóban volt. Előre jött egy nappal. Nm potyára jött, valami készűl!

Egyik Bernádsta pedig azt újságolja, hogy viszont az Ugron-párt legagilisabb, legerélyesebb embere: Kovács Kálmán. Antén ott volt már csütörtök este. Az sn potyára érkezett előre.

Az igazság, hogy Paál Árpád ott született Brassóban, soki szál fűzi oda, ott is annak idején édesatyja főgimnáziumi tanár, viszont Kovács Kálmán az érkezők elvezetésében jött segíteni a párt ottani előkészítésére. Kovács Károly egy íven alá-írásokat kezd toborozni titkos szavazás kétsére, de olyan tömegben jönnek a sa-va-zók, hogy lehetetlenül teszik munká-ja. Beleun, félbehagyja.

Tizenegy óra 10 perckor megkezdődik a folyók a nagygyűlés olyan színvonalon, amely minden várakozást felül mul. Az elő előadó: M a k k a v Sándor dr gyönyő-ző beszéde megszabja nivóját a közgyű-lésnek és ezt a színvonalat mindvégig találja a közgyűlés hangulata.

Dr Thury Kálmán elnök szereplése-én külön kell foglalkozni. Határozottan észlehető volt, hogy amint átvette az el-nöki széket, kemény kezekkel fogta meg kormányrudat. Gyorsan viszi a tárgyo-razatot és amikor az első ellenzéki meg-nyilatkozás: Császár marosvásárhelyi ki-üldött ajakán elhangzik: rögtön vissza-örpítja a tárgyra. Mikor pedig Deutschik inflyhunyadi ügyvédnek egy helytelenül alkalmazott mondata után kitör a vihar, megsemmült kezében első ízben a csengő és egyszerre felugró szónokok raja közül Gyárfás Elemérnek adja a szót, tudva, hogy Gyárfás tekintélye, nyugodt, a szen-zációképesek olajjal öntözö beszéde lecsilla-zólag fognak hatni. Aztán gyorsan le-erá a vitát, kihirdeti a határozatot s még nem is mult el a székek zöreje, mikor előadót vezénnyel az elnök az előadói szíj mellett.

Ez az egyetlen kis vihar két dologra volt jó: egyfelől az Ugronisták félelmes fővel mutatták meg, hogy rettenően so-n vannak s halálos elszántsággal össze-írtnak, másfelől az elnöklő Thury meg-nyozódott, hogy rendbontástól nem kell tartania. Az ellenzéki vezetési nyugodtan ék a tárgyalást, nem szólanak fel és a egy lármában alig itt-ott hangzik fel a arkokon ellenzéki közbekialítás. Thury elnök szavain érzik, hogy engedi a gyep-keket, Mindenkit szóhoz enged. kezdi setry János szervezett munkással akire megszavaztatja a közgyűlést, hogy bár-incs megbízó levele, hallgassák meg. Ked-es Ferenc csiki székelő földművesnek, Jakos János bodofalvi telepes gazdának, Ászló János zsilvölgyi munkásnak sínés megbízó levele, beszélő joga, de Thury mindetől eltekint, akik feláll, beszélhet. Minden sorompót felereszt, ami a gyűlést nyújtja ugyan, de megnyugtatólag hat.

Az elnöki emelvényről minden fej-izsánat kivethető a teremben és csak figyel-lesen körül kell tekinteni, látható, hogy a kommunisták röpiratukban jelzett fel-vonulásukat nem tartották meg. Az idő gyorsan szalad át a déli két órán, nehá-nyan elszaladnak ebédelni, de ez észre se vehető a padsorokon, állóhelyeken. Az

ebédelők is vissza térnek úgy, hogy állan-dóan zúfolt a terem és figyelmesen hall-gatják az előadókat s a szónokokat. Egy órahosszára az elnöki asztal is kiürül, csak az elnök s a két jegyző nem hagyhatja el a helyét.

Szinte kínos, hogy a Bernádsták tel-jesen hangtalanok, nincs ellenzék, mert az eddig felszóltak Császár és Deutschik nem szónokok. Az Ugronisták is várják, lesik dr Paál Árpádot, aki Barabás Béla megett a második sorban figyelmelesen hallgatja a gyűlést és akkor sem áll fel, mikor a kandidáló-bizottság megjelenik. Nem be-szélte Barabással sem az elnökjelöltségi ér-dekében, egyszerűen tudomásul vette a magyarság döntését. Figyelmeztet ember, aki nem galoppiroz céltalanul, és mikor Ugron István nevét olvassa fel a kandi-dáló-bizottság elnöke, ötszáz torok felállva tapsol, éljenek.

Rá kell világítanunk egy kérdésre, amely téves világításban áll a közvéle-mény előtt. És ez dr Paál Árpád iskola-politikája, amely miatt frontot fordított vele és Bernáddal szemben a főpapság és az egész intéző-bizottság. Dr Paál Árpád ugyanis azt az ideát vetette fel s ez most a munkaprogramja, hogy a ma-gyar családokat kell megszervezni s azok önkéntes adományait tartsa fönn az isko-lákat. Negyvenezer magyar család az ő számításai szerint kihúzhatná a bizonyta-lanságból a magyar iskolák sorsát. A fele-kezetek vezetői és a magyarság nagy ré-sze úgy értelmezte ezt, hogy a felekeze-tek hatásköréből akarja kivenni az iskola-fenntartást Paál Árpád s ezzel az egyet-len védelem, a felekezetek békeszerződés-ben biztosított iskolafenntartói joga is fel-égne a magyar iskolák felett. Ezzel, mint-hogy az iskolák már nem felekezettek, az állam kénye-kedvének lennének kitéve, el-tekinthet attól, hogy a negyvenezer család naponta fogyna, anyagi romlás, halál etc. képtelenné tenné kötelezettsége teljesíté-sére. Mivel pedig Paál Árpád a Bernády zászlótartója, ha Bernády lenne az elnök, a Paál iskola politikáját a párt könnyen magáévé tehetné, tehát a Bernády hívei közül sokan gondolkozóba estek és amellett döntöttek, hogy Ugron Istvánt az el-nöki állás elfogadására kell föltétlen rá-bírn.

Az igazság azonban úgy áll, hogy té-vesen, eltéveszthetően állította fel iskola-politikájának alapvetését Paál Árpád, vagy csak rosszul értelmezték, mert Paál elmé-lete tovább is meghagyni kívánja az isko-lákat mai felekezeti jellegükben, a feleke-zetek fennhatósága alatt, csupán a nélezen behajtható kulturadó miatt vél egy jól megszervezett áldozatkész társadalmi ala-kulat belekapcsolásával biztosítani az is-kolák fenntartását. Szerinte ez az alap bi-ztosabb. Hogy pedig megvalósítható-e a mai magyar társadalomban is úgy, mint az ő idealista lelkében, azon lehetnek eltérők a vélemények, de hogy Paál Árpád jóaka-rása téves értelmezés miatt fatális széthi-zást eredményezett, az kétségtelen.

Kevesen értették meg, hogy a szerve-zeti szabályzat megváltoztatása a Magyar Párt egész vezetésének teljes átalakulását jelentette. Megalakult a kilenc tagu direk-tórium az elnöki tanács képében, amely ugyanazt a hatáskört fogja betölteni, amit a néhezkes és nehezen összehozható 50 tagu intéző-bizottság végzett eddig. Az el-nök túlterhelt felelőssége és munkája osz-li meg az elnöki tanácsban, amely ha nem is kéthetenként, de havonta összehívható, míg az intéző-bizottságot most már csak nemzeti érdekeket érintő nagy kérdése-kben kell hogy összehívják 4-6 hónapban egyszer. Az elnökkel együtt 3 évre szól az elnöki tanács mandátuma, ami nyugalmas

mtünkasságot is biztosíthat, de viszont el-téveszti a vágyant, három évi visszaesést is jelenthet. Csak a legnagyobb bizalmat kell előlegeznie a magyarságnak az elnöki tanács munkája elé, azt a rendíthetetlen bizalmat, amit a nagygyűlés előlegezett, bár mi — és sok-sok ezren még — Barabás Bélát, a nagy gyakorlottságu politikai ve-zért szívesen láttuk volna az elnöki tanács tagjai között. Kihagyása hiba volt s meg-erősíti azt a meggyőződésünket, hogy bi-zonyos hiúsági nézetek is érvényesültek a kandidálásnál. És biztosan tudjuk, hogy dr Paál Árpádot, aki eddig alelnök volt, az intéző-bizottságból is ki akarták hagyni mindazonkial egyetemben — akik Bernády kandiobitját viselték, ami nagy tapintatlan-ság lett volna, de az utolsó percben ráeszméltek s beírták a listába.

A nagygyűlés megszabta a párt ez évi munkaprogramját, megadta az irányel-veket és bár azoknak keresztülvitele a kormánytól is függ, mégis hisszük, hogy az új vezetőség sok eredménnyel fog zárni egy év múlva és megteremtí a párt szerve-zettségét, fel tudja rázni a magyarság gerinctelen letargiáját s megteremtí az élet lehetőségét egyetlen bázisát: az anyagi alapot.

P. Gy.

SÁRCIPŐ HOCIPŐ és TORNA-CIPŐ prima gyártmányu dus választékban reklam árban kapható

HAAS LIPOT
Linoleum üzlete, Bul. Reg.
Ferdinand 5.

Fehérnemű Szalon
Pável-utca 18 szám
Uri és női fehérne-müket kelengyékét
izléses és finom kivitelben, valamint
csipke kendőzést és gépi romb-Rosenbergné és
lyukkkóást legolcsóbb árban vállalunk Krauszné

FOGAK
Arany korona L. 300-tól feljebb
Fém " L. 100-tól " készűlnek.
EUGEN BERDACH
dentist, Oradea-Mare, Bulevardul
Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 6. I. em.
102 01 Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap.

KEPES ELEK
orvosi kötszerszalag, Sas-passagó 20. szám
saját ké-szítmenyi
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

HASZNÁLJON CSAK "DURA" ELEMKEKET!

MARKOVITS JÓZSEF kelengye, fehérnemű és béke-minőségű cérvnászson lerakata
Megnyilt! Strada Ciorogariu (Uri-utca) Nyiri-ház. 962 Megnyilt!
Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Kérném a nagyérdemű közönség szives meggyőződését.

Csak nővel ne...!

KALANDOS REGÉNY

Írta: Moly Tamás.

— Kár ezen elmélázni, öregem, — mormogta a fogoly, akit az álmos, halálos, bénító csönd kezdett tehetetlenné tenni. — Próbálni kell valamit, tenni kell valamit, nem szabad belenyugodni ebbe a gonosz helyzetbe. Nem szabad belenyugodni! — parancsolt rá önmagára kissé hangosabban, és érthetően találta, hogy elbeszélget magamagával. — Hanem hozzá kell látni a munkához. Máris hozzá kell látni. Nem tudhatom, mennyi időm van ehhez. Nem érek rá! — mondta most határozottan. — Nem érek rá öregem! Mit kell tennem először is? A kezemet kell kiszabadítanom. Tehát rajta!

Próbálta lazítani csuklóján a kötelet; hasztalan. A kötélt belevágott husába és elállította a vérkeringést. Dödd Austin összeharapta a fogát és mormogta:

— Ez így nem megy! Hanem... hanem... hanem... és elgondolkodott és győttörte az agyvelejét, hogy mit kellene tennie.

— Persze! — mondta hirtelen s összekötött két kezét fölemelte, úgy, hogy a kötélt odaért az asztallap éléhez. Ferdén kellett tartania a két alsókarját, hogy az asztallap éle messe a kötelet s így rászálta a kötélnak ugyanazt a helyét az élhez, mely persze nem volt éles. Fáradtságos, nehéz munka s ki tudja, jár-e eredménnyel.

— Nem szabad elcsüggedni! — biztarta magát összeszorított fogak mögül, amikor már már ellankadt! — Rajta öregem, ne hagyj legyütni magadat!

És dolgozott. De kimerült s az arca nedves volt a homlokáról alápergő verejtéktől; hátradőlt székeben és bágyadtan, reménytelenül meredt maga elé.

Ekkor úgy rémlett neki, mintha megint hallana valamit, sóhajt, egészen halk sóhajt, igen... fölegyenesedett, körülzött feszült figyelemmel.

Van itt valaki? Van ebben a villában valaki? Ez a szoba úgy hat, mintha már évek óta nem járt volna benne ember... a legutóbb ház itt a környéken lakatlan... De mégis! valaki sóhajtott... a szomszédos szobában szenved talán, úgy mint ő itten?... Kiáltson? Ordítson? Nem tehet. Hanem újra hozzálátott és egyenletes mozdulatokkal koptatta tovább a kötelet az asztallap élén ugyanazon a helyen. Csak a kezét tudná kiszabadítani, akkor még változnék a helyzet.

Mert elpusztulni ádáz közdelemben: jól van. De megdöglögni összekötött kézzel-lábbal, bambán, tehetetlenül, azt nem! Azt nem!...

Ugy érezte, hogy szabadulási munkája halad. A kötélt nem volt nagyon vastag, egyes szálai kezdtek már rojtosodni. Ez újabb erővel töltötte el és buzgón koptatta a kenderszállakat.

Most összerázkódott, abbahagyta lázas munkáját és az ajtóra pillantott. Figyelt. Majd az asztal alá kapta két kezét és az ölébe rejtette. Érezte, hogy elszápad; arca verejtékét gyors mozdulattal törülte le kétoldalt a felsőkarján kabátujjába. Hátrátámaszkodott széken, hogy a feje árnyékban legyen és várta, mi lesz. A fogát csikorgatta tehetetlen haragjában: hátha elbánnak vele, mielőtt védekezni tudna. Most nem akar mást, csak védekezni...

Valóban, kules fordult meg az ajtó zárában és bejött a szobába a három embervadász.

Tapissar Jean kezében mindenféle írás volt. Odamentek az asztalhoz és mindegyik leült a helyére. Kettőn rákönyökölt az asztalra és komoran nézték a foglyot. Tapissar Jean, a szóvivő, szintén a fogolyra nézett, egy csöppet sem nyájasan és így szólt!

— Visszahoztuk az írásait, melyeket kivettünk a zsebéből, míg kábultan feküdt a pamlagon.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

LEJÁLLÍTOTT ÚJÉVI ÁRAK

a Fischer áruházban

Saspassage a virág üzlettel szemben

1 pár I-a Téli zugos női harisnya	30 lei
1 " I a Házi " "	32 "
1 " I a Standard " "	35 "
1 " I-a Kötött " "	45 "
1 " I-a Flor " "	75 "
1 " I-a Selyem flor fátyol " "	85 "
1 " I-a Pastel férfi sockni " "	19 "
1 " Standard " "	22 "
1 " Prima téli " "	25 "
1 " Divat pastel " "	29 "
1 " I-a Boka himzet " "	35 "
1 " I-a Jaguar divat " "	40 "
1 " Divat hosszú férfi harisnya	90 "

Patent gyermek harisnyák 18 leitől

Gyermek keztük gypju 39 leitől

Női keztük I-a 50 leitől

Férfi keztük I-a 55 leitől

Vászon zsebkendő 14-50

Több száz különféle cikkek rövid áruk olcsón vásárolhatók.

REIN MARCELL

faáruháza Oradea-Mare, Str. 20 Aprilie No. 44. a legmodernebb kivitelben készülnek

Fa-szilikorongok

minden méretben. — Bármilyen speciális méret megrendelhető.

Nyárfa talicskák

minden használatban lévő típusban, u. m. szegedi, szentesi, tordai, bányászi, regát és házi talicskák.

Hordócsapok

minden méreletben.

Szerszámnyelvek

minden méreletben. Megrendelhető bármilyen esztétikusan készült faáru. Érdeklődőknek szívesen szolgálunk legolcsóbb árjegyzéssel. — Telefon 14-07. szám

Aszódinál

Saspalota.

friss szalon cukorka kg. 56. Ma-szola kg. 68. Tearum literje 30. Friss darált mák kg. 48. Karácsonyi diszpozíció, 1 doboz 56 Lei. Friss dióbél, saját darálása porcukor és méz.

Kirákatalmat a közönség figyelmébe ajánlom!

Megkezdődött a nagy

Újévi vásár

MOLNÁRNÁL

Bulv. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9. sz. alatt

hol uri divat, kötött-és szövött áruk a

legolcsóbban beszerezhetők

Újévi reklám árak

Csak december hónapban

LINOLEUM Haas Lipót

GYÁRI FŐRAKTÁRÁBAN

Románia legnagyobb linoleum, viaszos-vászon, gummi áru, gummi kabátok és szőnyeg különlegességek szaküzlete

Oradea-Mare,

Bulevard Regele Ferdinand No. 5.

Raktárak:

Cluj. Str. Universității 1.

Timișoara, Str. Regele Ferdinand 7.

	eddig Lei	most Lei
Prima futószőnyeg gyönyörű mintákban	115	96
Prima futószőnyeg gyönyörű mintákban	125	104
Gyökér futószőnyeg legerősebb 90 cm. széles mtr.	200	170
Hencser takaró	1750	1550
Ágy elé való bevezetett szőnyeg	170	150
Viaszos vászon asztalterítő 60×100	95	75
Viaszos vászon asztalterítő 80×110	140	110
Viaszos vászon konyha garnitúra asztal-, kredenc-, szék takaró komplett	266	182
Linoleum futószőnyeg legjobb minőségben beleégetett mintával 70 cm. széles	200	167
Linoleum prima minőségű beleégetett mintával 200 cm. széles	540	475
Ajtó és mosdó elé való Linoleum	212	177
Linoleum helyiségek bevonásához egyszínű, arna, zöld vagy teratta színben 200 cm. széles, négyzet méterenkint	302	262
Linoleum ebédlőszőnyeg	800	700
Ebédlőszőnyeg kétoldal használatos	1060	950
Bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére	135	115
Felöltőszert gummi kabát elegáns fazonokan	1000	875

Ezenkívül nagy választék legjobb minőségű hócipő, sár-cipő és tornacipőkben, lábtörlők, faliszőnyegek, iskolatáskák, lemosható gallér és kezelőkben, mindenféle gummiárukban stb. stb.

Játékáruk nagyválasztékban

Eladás nagyban és kicsinyben!

12 parasok Szilveszteri mulatsága

Min minden jótékony akció iránt, meg az elaggott iparosok menházának támogatása ügyében megindított mozgalomhoz is készségesen csatlakozik lapunk. Ezért fordul elő az, hogy az Ipartest segélyező és jótékony akcióját min- tor és lelkesen támogatjuk.

Az iparosok helyzete még ma is az, az, hogy öregségükre a szerszám ke-
ből kiesvén, munkaképtelenné vál-
ból, anélkül, hogy öreg napjaikra megfe-
lőzőt gyűjthettek volna, miből szer-
ni élhessék le utolsó napjaikat. Szám-
ily ilyen iparos öreg napjaira a koldus-
t nyújtani kezébe venni, hogy ten-
életét, mely nyomornak azonban ott,
az iparosság szerves, előrelátó életet
kellene tenni.

A nagyváradai iparoság két évtized-
ezelőtt ezen célból menházat létesített,
amelynek fenntartása és amelyben a helyet-
télők nagy száma folyton csak növe-
kszik, s ezzel ellentétben az ezekhez szük-
szes bevételek folyton apadnak. A bevé-
telek fokozása tehát a feladata az Ipartes-
i előjáróságának, s ezen célból a vá-
rospolgárságának, de különösen az iparos-
ok jószíviségére apellál. Adakozásra hiv-
etel az összességet, s hogy pedig az ada-
kok ellenében az adakozók kapjanak is
amit, e hó 31-én, ő év utolsó napján mü-
ködő Szilveszteri fáncestélyt rendez a
város összes helyiségeiben.

116 Az átlagos Szilveszter estélytől ez meg-
123 önböztetendő, mert az iparosság eddig
130 is ismert új műkedvelői fognak fényes
137 mindenn kívánalmat kielégítő műsorral
144 állítani, mely mellett művészi számok is
151 ezek beállítva. Hogy a jótékony cél mi-
158 jobban legyen szolgálva, úgy az étkek
165 szolgálása, mint az italok felszolgálása
172 szíkezelésben fog történni, s így az azok-
179 eredő hoszon is a menház célját fogja
186 szolgálni. A műsorban különleges ujdon-
193 és attrakciók lesznek s minden egyes
200 résztvevő nagy meglepetésben fog része-
207 ni. A műsor után egyébként hajnalig
214 től tánc lesz, melyhez a zenét a legisko-
221 tottabb és kiváló szimfonikus zenekar
228 fogja szolgálni, kiknek tagjai ugyancsak
235 iparosok és azok családtagjaiból kerül-
242 ik ki.

Felhívjuk tehát városunk iparosságá-
nk figyelmét ezen kiváló szórakoztató és
ellenes mulatságra, mely amellet saját
jaikat, az iparos menház érdekét is szol-
dja. Reméljük, hogy az iparosság is-
erve kötelességét, örömmel és készséggel
sz részt a mulatságon és fogja támogatni
ipartestület akcióját.

Az Ipartestületek alapszabályait újból jóvá kell hagyni.

A jogi személyiségekre vonatkozó törvény megjelenése óta állandó dilemmában vannak az Ipartestületek, hogy vajon rájuk is vonatkozik-e az. Az Ipartestületek ugyanis, törvény alapján működő hársági szervezetek, s így kétséges volt a bejelentési kötelezettség. Hogy a kétkedések véget vessenek, egy legutóbb tartott miniszeri tanács eldöntötte, hogy az Ipartestületek nem törvényszéknél, amint azt a jogi személyiségekre vonatkozó törvény előírja, — kell alapszabályait bemutatni, hanem a kereskedelemügyi miniszterhez. E kötelezettségüknek a testületeknek november 10-től kezdődő 6 hónap alatt kell eleget tenni.

A fodrász iparosok bálja.

A tarsangi szezonból kimagaslik a fodrászok bálja, mely január 4-én a Kath. Kór disztermében lesz megtartva és amely iránt már is óriási érdeklődés mutatkozik. Az összes nagyváradí fodrászok — egy hatalmas rendező gárda — fogott össze, élén Raminger István, Zsigovan János, Menning Sándor és Mikló Bélával, hogy a fodrász szakiskola javára minél nagyobb és minél szebb erkölcsi sikert biztosítsanak. Kitűnő műsor és reggelig tartó tánc fogják kielégíteni a szórakozni vágyókat. A meghívókat most hordja a posta és a rendezőség kéri, hogy aki tévedésből meghívót nem kapott, szíveskedjenek bármelyik fodrász üzletbe a címét benyújtani, mely után a meghívót haladéktalanul kézbesíteni fogják.

A hazai kézműves iparpártolás.

A hazai és különösen Erdély fejlett kézműves iparának támogatása érdekében több ízben megindított mozgalmait kellene újra és újra feléleszteni és biztos révbe terelni.

Az iparpártolás nemzetalkotó fontosságát ma már nem szükséges magyarázni, sok szó esett arról már lapunk hasábjain, nem is magyarázatokra, hanem tettekre van szükségünk ezen a téren, nem jelszavakra, hanem az ezekben rejlő komoly tartalom tudatos megvalósítására.

Minden jó hazafi teljesítené ez irányban kötelességeit, — legalább is így reméljük, — de várja a tájékoztatást és irányítást.

Ezért van szükség tehát egy országos kézműipari szövetségre, mely központi irányítás mellett nem csak tagjait hírvitaná az ipari fejlődés és technikai ismeretek mellett a szükségesekre, hanem a nagy közönséget is tájékoztatná, hogy mi az, amit a hazai ipartól várhat, s a nagy közönséget is rábírná, hogy elsősorban a hazai iparpártolás legyen főcélja, mert ezzel a gazdasági helyzetet szilárdabbá a pénz, a hazai pénzügyi viszonyokat pedig jobbá tenné.

Ezen szövetségnek volna feladata az ország összes gócpontjain tömöríteni az erőket, pótolni a mulasztásokat s a cselekvés terére léptetni az iparosokat, mint a hazai polgárokat. Ezen munkában természetesen elsősorban az iparoságnak kell részt vennie, azonban ki kell venni a részt magának a kormányzásnak és a városok, megyék hatóságainak is azzal, hogy megkülönböztetett előnyökben részesítsék a külföldivel szemben a hazai ipart.

At kell hassa az iparpártolási eszme a társadalom minden rétegét, s ez esetben mint fentebb említettük, közgazdasági helyzetünk, s pénzügyi viszonyaink javulni fognak. Ezen a téren páratlan agitálás példát adó tevékenységet fejt ki városunkban Popa Mihály előljáró és Muth Gyula ipariskolai igazgató, kik minden alkalmat megragadnak, hogy a hazai ipar érdekében oly értelemben hassanak közre, hogy azok termékei minél jobban, minél több helyen legyenek elhelyezve. Csak a közelmúltban történt cipész iparosok termelő szövözetének felavatásán a nevezett két vezető állásban levő egyén kérte az iparosokat, hogy vegyék őket a megrendelés gyűjtés kapcsán igénybe, mert ők maguk is szolgálni akarják ezt a kérdést és minden befolyásukkal azon kívánnak lenni, hogy állami és köztintzmények, iskolák és intézetek a hazai ipart, főképpen pedig a szövözetekbe tömörült iparoság termé-

keit vásárolják. Tettekkel kell tehát ezen az egész államra kiható hasznos kérdést támogatni, melyek mellett az iparosság viszonyainak tárgyilagos elbírálása, kívánságának teljesítése, teherbíró képességének igazságos mérlegelése, még az, mely helyzetén segít, a nyugodt fejlődést biztosíthatja, s így a művészi és tökéletes munka árán a belső konszolidáció mellett országunk tekintélyét és gazdaságát alapozza meg.

D. L.

DELAVARE BOR
különlegesség ismét kapható
Goldféder Józsefnél, Regina Maria-tér.

UJÉVRE

árak 10%-al leszállítva

Majolika torta tál színes	—	Lei	120
Majolika kenyér kosár	—	Lei	120
Majolika gyümölcs kosár	—	Lei	320
Nickel tálca füllel	—	Lei	160
Nickel befőttes készlet	—	Lei	360
Nickel gyümölcsös készlet	—	Lei	360
Csiszolt színes likőr készlet			
állvánnyal	—	Lei	560
China ezüst cukor doboz	—	Lei	130
China ezüst gyertyatartó	—	Lei	290
Ebédli készlet színes	—	Lei	1000
Mosdó készlet majolika	—	Lei	500
Gyümölcs készlet színes	—	Lei	450
Befőttes készlet csiszolt	—	Lei	110

Eladás nagyban és kicsinyben.

Képkerekezés :: Ovál keretek

KOMLÓS

Frații ROMILOS Testvérek

Üveg **Telefon:** Diszmtáruk
Porcellán 372 Táblatüveg
Lámpa Zománcedény

gyári raktár

Oradea-Mare — Nagyvárad
Strada Nicola Jorga 13. szám.
(volt Zöldfa-utca 13.)

H Ha elegánsan
akar öltözködni, keresse fel
HERSKOVITS

elsőrangú úri szabó üzletét. Str. Gen. Mosolu (Mezey Mihály-u.) 7.

Kérje és használja csak a périsi „FLOREAL”
illatszergyár eredeti készítményeit
Kapnatólk gyáriárban, a
„CARMEN SYLVA” drogueriában
Str. Regele Ferdinand No. 5.
a zárdá templommal szemben

"Floreal"	parfüm minden illatban	1 deka	30 L.
"Floreal"	creme de beauté	1 tégegy	20 L.
"Floreal"	eau de col, lavande-ambrée	1 l.	160 L.
"Floreal"	" " " "	1 1/2,	85 L.
"Floreal"	" " " "	1 1/2,	45 L.
"Floreal"	" " " "	1 1/8,	30 L.
Elysée	eau de col. Origan, Chypre, Fougeré	1/2 l.	120 L.

Vezérképv. és ierakata a : **Poudre Perles Fines Bardin**
és **Gelle-Freres** fogpasztának, u. m. a
Gadum pomade et savonnak.

Meglepő olcsón vásárolhat

harisnyát, keztyűt, sálát, sapkát,
divatmellényt és szvetttereket a
Bányai Lajos cégnél
Oradea-Mare, — Sas-passage, főbejárat.

Igmándi kurák otthon.

belekben rejtőző csiráját számtalan komoly betegségnek és ele
lanható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. III

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van egy üveg **SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz**, mert szükség esetén **reggelizés előtt fél pohárral** használva gyorsan és alaposan eltávolítja fájdalom nélkül a gyomorban. **Jét veszi ezáltal a baj további fejlődésének a szervezetben.**

Az „Igmándi” nem töveszendő össze másfajta keserűvizekkel.

Elsőrendű szálló- oltványok

a legjobb fajokból, gyümölcsfák, gyümölcsfaalanyok, díszfák, magaslörzsű bokor és futorózsák, spárgagyökerek stb. a legjobb minőségben

Ambrosi Fischer

ÉS TSAI faiskolák és szállóoltványtelepek rt.-nál
Aiud — Nagenyed jud. Alba de jos.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Tölgyfa hálószobák

topolya betéttel olcsón eladók. Str. Alexandri (Telcky-u.) 15. KÁLLAY butorasztalosnál.

Művirággyár

Arany János-utca

Értesíti a. közönséget, hogy a legszebb **sirkoszorukat** mai naptól kezdve olcsó árban, károsnyben is eladásba hozza. — Szükség esetén kérjük fel keresni.

Csomagoló papírok

Fűszeres
Gyógytári
Cukorkás

zacskók

Porkapszulák, recept-borítékok minden mennyiségben gyári áron az

„Atlantic“ papírzacskógyárban
Oradea-Mare Vitéz Mihály-tér 14. szerezhetők be.
Telefon 12-58. Telefon 12-53.

50%-ot megtakarít, ha az általam

készített **előmelegítő kályhát** állíttatja cse- **BRAUN ARNOLD** répkályhájába. Szíval Cerbilor (Szarvas-sor) 17. Ugyanott festékes kannák és bádóg árak raktáron.

Telefon 13-87.

Üzletünket áthelyeztük

Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca 17.) És raktárunkban lévő butor, szőnyeg, Wertheimkassza, iroda berendezések, iroda falak rendkívüli lezárt árak mellett árusítjuk, tessék az alkalmat felhasználni. — Tisztelettel

Beck és Benjámín Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17. s.

KÉZIMUNKÁK ÚJDONSÁGAIM MEGÉRKEZTEK
Nagy választék, varrott perzsa és kelim munkák, u. m.: függönyök, terítők és párnákban. Készen, rajzolva, Viktória-munkáival. Előnyömdám legújabb mintákkal bővítve. Pamutok, selymek, cérnák nagy tányos árak. **KEPES ETELKA, Avram J. 12.**

Ingyen nem adunk

semmit, de olcsón vehet nálunk

újévi ajándékul

gyermek szvettereket, divat mellényt, női és gyermek harisnyát, férfi soknit, férfi és női fehérneműt, kiváló illatos szappant, csodásan díszített dobozokban dobozonként már 25 leitől. — Csipke, szalag és himzések, feltűnő olcsó árban.

Óriási választék! Óriási választék!

Leitner és London

rövidáru nagykereskedés detail osztályában, Piata Mihai Viteazul 5. szám, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) sarok

Ruhákat legolcsóbban fest, tisztít; gallérokat és kézelőket leg- **mos és vasal** szebben

Szabó László Szt. Ladislau (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület.

RIMANOCZY

műbutor és Parkettgyár R.-T. Szt. Clujului 117. — Telefon 2 79. sz.
Irodabutorok, műbutorok, I. és II. oszt. parketták, Fenyő és tölgy fűrészárak. — **Bérvágás gálteren** Mindennemű iadát összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

Str. Alexandri Telcky-u. 46 sz.

ingatlan eladó

Értekezni lehet Szántó Ernő
Str. Sim. Barnuțiu Damjanich-u. 9.

Harisnya, keztyű, csipke, himzések, rövidárak és

SZABÓKELLÉKEK

GYAPJÚ SWETTEREK

legolcsóbban beszerezhetők

Kék Csillag Aruházban

Piața Unirii (Szt.László-tér)

Brüder és Kat

uriszabók

Strada Avram Ianku 11. SZ
(Kossuth Lajos-utca)

»SENGBUSCH«

amerikai **TENTATARTÓ** kizárólag

SONNENFELD

r.-l. papíráruházban Oradea-Mare, Piata Regina Maria 3. kapható

LADY

ORIGAN

JAPPA

A

legkel-
lemesebb
és legillato-
sabb a Pálma-
olaj és a faolaj
„egyedüli“, kizárólagos
keveréke. Óvakodjunk az
utánzatoktól. Minden szap-
panon rajta van a keresztbe
rajzolt „Lady“

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Gyártja: Galvani gyár, Timișoara

Esőernyőt

alakítunk, javítunk, gyorsan, pontosan és olcsón. **Rosenberg Testvérek**, Strada Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 8. sz. alatt

Asztalos műhelyemet

teljesen megnagyobbítva és villanyerőre berendezve Szacsavay-utca 76 szám alatt
Str. Cogălniceanu (Várady Zsigmond-u. 43 sz. alá helyeztem át)
A n. é. közönség további szíves pártfogását kérem, tisztelettel

Vass József

épület- és műbutor-asztalos

TELEFON 693 TELEFON

UTLEVELÉT ÉS VIZUMÁT

legolcsóbban, leggyorsabban elintézi

SCHREIER

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.
(Weizslovits ház.)

OLCSÓ ÉS NAGYON SZÉP AJÁNDÉK

DOMBORNYOMÁSÚ NÉVJEGYEK ÉS LEVÉLPAPIROK

Megrendelhető minden könyv- és papirkereskedésben :: Oradea-Mare

Dengelegi Ármin bádógos és vízvezeték szerelő

Oradea-Mare

Szakiparos

Nagyvárad

Elvállal: Csatornázást, tetőfedést, vízvezeték és fürdőszoba berendezést és javításokat. **Bérházak jókarban tartását**

Műhely: Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 44 szám. — Telefon 5-79

Vízvezeték felszerelési állandó nagy lerakat:

Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 17 — Telefon 6-71

SPORT

Magyar uszó nyerte meg a szajnai karácsonyi versenyt

Párisból jelentik: Óriási közönség jelenlétében, négy fok Celsius hőmérsékletű vízben tartották meg a karácsonyi Szajnai uszást. A versenyt a magyar Dukász úszó nyerte meg 2 perc 50.2 másodperc alatt, Dukász ezzel csak megismételte tavalyi győzelmét és ezzel elnyerte a garancia köztársasági elnök tiszteletdíját, egy nagy értékű sevesi vázát.

Az F. T. C. győzelme Livomóban. Az F.T.C. Livomóban 2:1 arányban megverte a város válogatott csapatát.

Polonia—Bécsi Rapid 3:1.

MTK—Guts-Muts 1:0. A mérkőzés kezdésben folyt le. A gólt a 40-ik percben Orth szerezte.

MTK—Fortuna 5:1 (4:0.) A mérkőzés lezárásában folyt le.

Vasasok—Barmeni Scotaedt 3:1. A mérkőzés Barmeban volt.

Kölnben a vasasok Köln 1907. csapatával mérköztek és 2:1 arányban győztek.

A szombathelyi A. C. Portugáliában játszik. Szerdán a legjobb portugál csapat, a Beelenenssel mérkőzött és 2:1 arányban győzött. Csütörtökön a negyedik portugál-bajnoki helyezett csapatot, a Benfict-ot 6:0 arányban verte.

Bécs—Velece válogatott 6:1. A bécsi csapat nagy fölényrel győzött Velenben.

TŐZSDE

Zürich, december 27. Nyitás: Bern 122 háromn., Newporck 515 egyen., London 2427, Páris 2780, Prága 156 fél, Budapest 0.0070 egyen., Bukarest 265. Bécs 0.0072 fél.

Zürich, december 27. Zárlat: Berlin 22 háromn., Amsterdam 208 egyen., Newporck 515 egyen., London 2427 fél, Páris 2780, Prága 156 fél, Budapest 0.0070 egyen., Belgrád 780, Bukarest 265, Páris 99 fél, Bécs 0.0072 fél.

Budapest, december 27. A szombati nagánforgalom: Magy. H. 525, Osztr. H. 70, Keresk. B. 1275, Földh. 275, Ingatlanb. 45, Ált. Tak. 135, Hazai B. 3655, Borsodi Misk. 200, Első Bpesti 152, Viktória 280, Köszén 3350, Salgó 1580, Bauxit 425, Uriányi 975—980, Ganz-Danub. 2500—3525, Ganz-Vill. 1675—1680, Lámpa 64, Rima 155, Athenium 108, Cukoripar 2680—2700, Georgia 430—435, Mezőh. 208, Izzó 800, Részvénysör 3750, Goldberger 192, Spódius 152, Brassói 430, Östern. 245, Gummi 285, Nasici 2370, Honi fa 108, Guttman 810, Tröszt 168, Nova 166, Levante 210—212, Bur 154.

VÁLTÓLEJÁRATI-ÉS ÜZLETIKÖNYVEKET

minden nagyságban és speciális kivitelben gyárt.

SONNENFELD R. t.
ORADEA-MARE

MOZI

— „Twist Oliver” a délelőtti gyermekmatiné. Ma vasárnap 11 órakor látható lesz ismét a legkisebb, de legnagyobb filmművész Jackie Coogan, aki a Twist Oliver főszerepét alakítja. Helyárak: Páholy 20, szőlye 16, támlásszék 12, zárt-szék 8 lei.

— Az Apolló-mozgó ma, vasárnaptól kezdve Lagerlöf Zelmá világhírű regényét Az iramszarvas csodáját vetíti vászonra. Egyike azon képeknek, amelyek a világ minden metropolitásában a legnagyobb sikerrel mentek, témája a darabnak nagyon érdekfeszítő, a természeti jelenetek páratlanul szépek s amit az iramszarvasokkal a rendezői kéz művel, az valóban csodálatos. Ezt az érdekfeszítő gyönyörű darabot egy két felvonásos kiltűnő Monty Banks burleszk előzi meg.

— „Egy komédiás gyermek története” a Dorián filmszínházban. Ma vasárnap kerül utoljára műsorra a kiváló Dorián-film, melyet Kertész Dezső rendezett fimre. A főszerepét a bájos filmművész Mary Kid alakítja. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru. Holnap hétfőn bemutatott: „Mária Antoniette” történelmi dráma. Főszerepben: Werner Kraus—Dianna Karene.

— „Az elátkozott vendégfogadó” a Passagó mozgószínházban. Ma vasárnap kerül utoljára műsorra a szenzációs mexikói kalandordráma. A drámát megelőzi „A japán trónörökös látogatása Bukarestben.”

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap este: Olasz asszony, bérletszűnetben.
Hétfő: Olasz asszony, A) bérlet.
Kedd: Olasz asszony, B) bérlet.
Szerda: Balga szűz, operettujdonság, először, bérletszűnetben.

Szerda: Éjféli kabaré, 11 óra 15 perckor.
Csütörtök délután fél 3 órakor: Pompadour, mérsékelt helyárukkal.
Csütörtök délután fél 6 órakor: Szilveszteri kabaré.

Csütörtök este: Balga szűz, ujdonság másodszor, A) bérlet.
Péntek: Balga szűz, ujdonság harmadszor, B) bérlet.
Szombat délután: Postás fiu és a huga, olcsó helyárukkal.

Szombat este: Balga szűz, bérleten kívül.
Vasárnap délután fél 3 órakor: Huncut a leány, mérsékelt helyárukkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Házasságok az égből kötetnek.

Vasárnap este: Piros bugyéláris.
A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a színház pénztáránál.

— Olasz asszony. Szemes Béla szenzációs vígjátéka, az Olasz asszony vasárnap este bérletszűnetben, illetve premierbérletben kerül bemutatásra a legjobb szereposztásban. Ennek a hangulatos, a verőfényes és derült olasz ég alatt játszódó vígjátékának olyan nagy sikere lesz, amilyenre még nem volt példa prózai darabnál a színházban, mert annyira őszinte és szívhez szók történetet tárgyal, ami mindenkinek a tetszését meg kell nyerve. Az olasz asszony főszerepét Jósika Mici, H. Körsösi Juci, Kabos, Gróf László, Tóth Elek, Stoll, Gál Piri, Benes Ilona játsszák. Szemes új vígjátéka Hétfőn A) bérletben és kedden B) bérletben van műsoron.

— Balga szűz. Szilveszter este lesz a bemutatója Strauss legújabb operettjének, a klasszikus meséjű és klasszikus muzsikájú Balga szűznek. Ez az új operett témáját a Monna Vannából vette és így számtalan alkalmat ad arra, hogy a színház a legképrázatosabb fényt és pompát a szereplő színészek pedig teljes művészi felkészültséggel: érvényre juttassák. A Balga szűz főszerepét Horváth Mici, Betegh Bébi, Bihari Sándor, Bihari Nándor és Stoll játsszák. A szerdai premier bérletszűnetben és premierbérletben lesz, csütörtökön pedig A) bérletben, pénteken B) bérletben kerül színpadra ez a nagy-szerű Strauss-operett.

— Szilveszteri kabaré a színházban. Szilveszter alkalmából szerdán negyed 12 órai kezdettel rendkívül mulatságos és változatos fehér műsorú kabaréelőadást rendez a színház. A kabaré programján kacagató tréfák, szenzációs táncok, ötletes magánszámok és fényes kiállítású operettek szerepelnek, melyekben a társulat minden tagja fellép. Sehol nem lesz Nagyváradon a Szilveszter este olyan színes, hangulatos és jó kedélyű, mint éppen a színházban, ahol minden egyes tag kedélyének arany derűjével fogja széppé tenni az esztendő fordulását. Pontosan 12 órakor senki által nem sejtett meglepetés éri a közönséget, ami sokáig emlékeztetőben marad azoknak, akiknek szerencséjük volt a Szilveszteri kabaéhoz helyet biztosítani.

— Piros bugyéláris. Vasárnap este a leghangulatosabb és a legizgalmasabb magyar népszínmű, a Piros bugyélárist játssza el az operettgyűttes. Ebben a régi, boldog időkre emlékeztető magyar darabban a két vezető szerepet Horváth Mici és Bihari Sándor játsszák, ami biztos garanciája annak, hogy a repríz a legteljesebb siker fogja kísérni.

— Nótás kapitány. Az egész város színházi közönsége lázas izgalommal várja a legújabb és a legnagyobb magyar operettnek, a Nótás kapitánynak bemutatott előadását, melynek dátumát az igazgatóság január hatodikában állapította meg. A Nótás kapitány a kétszázadik előadáshoz közeledik most Budapesten, jelöl annak, hogy emnyire komoly értékű és az emberek lelkehez közel álló színpadi munka kevés került még színre.

SZŰCS és SZŐRME

munkákat a legolcsóbban készít:

ANDRÁSSY, Szilgileti-u. 6

Nagyvárad legolcsóbb gőzfűtő üze

STERN VÁLLALATOK

tűzifa értékesítő és aprító telep

Bármilyen mennyiségben azonnal szállít: hasábos tűzifát, kőbméterben vagy aprított tűzifát, vevő-sulyban, továbbá aprított tűzifát inknek bérvárgást eszközünk, fűrészelés kőbméterenként 12 lei, aprítás kőbméterenként 12 lei.

Üzem: Sánc-u. 16. Telefon: 17-43

Megrendelések felvételnek a Hegedűs Hirlapíródban és a Hangya szövetkezetben (Calea Reg. Ferdinand volt Rákóczi-ut), ahol minden vevő árengedményt kap a megrendelésnél.

BUTOROK (hálószoba, férfiszoba, fegyveráll-vánnyal, előszoba és konyha) el-költözés miatt mesé olcsó árai

ESETLEG DARABONKÉNT IS

ELADÓK megtekinthetők a nagypiaci téren „Granaria” raktárában d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6-ig.

Regatul România Judecătoria de ocol Podul-Săcuilor.

No. G 2173—2/1924

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștința publică, că în urma deciziunii Nr. 1788/1924 efectuind-se execuția de escnten-tate în favoarea lui Vad lui Nagy Andrei dom. în comuna Diosig în Bihor contra lui P. Nagy Alexandru și saț dom. în Diosig în Bihor am sechestrat miscatoarele 12 q porumb cu cocian și 1 plūs divan în valoare de lei 4400 cari se va ținea în ziua de 30 decembrie 1924 oare 1/2 12 a. m. în comuna Diosig la care sunt invitați cumpărători cu acea, că mobilele mai sus pe lângă achitam în numerar a pre-țului de cumpărare, se vor vinde celui care va promite mai mult eventual și sub prețul de estimație.

Podul-Săcuilor, la 14 Dec. 1924.

Ștefan Matos
deleg. jud.

Hitelutódosító

és információs irodánk régi anyagának telrfrissítése céljából România minden helységéből a szokásos tiszteletdíj mellett pontos, megbízható és pedás levelezőutódosítókat keresünk. Ajánlatokat „Pénzvilág” creditinformációs irodába Oradea-Mare kérünk

A Nagyváradi Hírlap
Hírlevél 30 fill.

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelezés

Szeretnék megismerkedni harmincven felüli komoly, intelligens, független úriemberrel, kivel Szilveszter estét eltölteném szomorúságomban v. gasztia na. Leveleket „Szomorú napok” jellegű kiadókba. 181

SZILSZKIN szörme kabát, egészen új, hosszú, nagyon olcsón eladó. Calea Victoria 43. 165

HÁZASSÁG

Házasságközvetítési ügyben méltóztatnék bizalommal Faragó Jenő budapesti irodájához fordulni, hol díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Faragó, Budapest, Nepszínházutca tizenhat. Cégjelzések: levezetés. Összeköttetések: Romániából, Sövénsköből, Jugoszláviából. Magyarországból. 32

OKTATÁS

Jean Goldberg tanít román, nemet, franciát, angol gyors és könnyű módszerrel tökéletesen. Str. Mărăști (Lázár Vilmos-u.) 3. szám. 170

LAKÁS

Egy háromszobából és előszobából álló lakás, amely irodának is alkalmas, a város központjában kiadó. Cim a kiadói hivatalban. 997

Beltárolás irodának alkalmas szobát keresünk. Cimeket Rudolf Mosse hirdetésű vállalatához Str. Iosif Vulcan 1 kérünk. 182M

Irodának két szoba központban azonnal kiadó. Cimeket Rudolf Mosse hirdetésű vállalatához Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1 kerek. 183M

Két világos utcai szoba irodának, orvosi rendelőnek, műteremnek, szalonnak, stb-nek alkalmas, a város központjában kedvező feltételek mellett átadó. Cim a Nagyváradi kiadói hivatalban, vasárnap a Hegedüs Hirlapirodában. 178

Két szobás, türdöszobás lakás azonnal el foglalható. Feltételek Balázsnénál Str. N. C. Iorga (Zöldfa-u.) 21. Telefon 815. 172

Str. Calea Victoriei (Kolozsvári) utcán egyszobás utcai lakásomat ráfizetés nélkül cserélném hasonló újvárosi lakással. Feltételek Balázsnénál Str. N. C. Iorga (Zöldfa-utca) 21. — Telefon 815. 171

Legjobb

Női ritikulók, lésük, illatszerek, játékok, harisnyák, keztük, nagyválasztékban D'Or-ban olcsón érkeztek a Regele Ferdinand No. 16.

ÓRÁK

szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

végzi, Str. Alexandri (Teleky-u.) 9. Juhányos órák. Precíz munka.

Alkalmazás

Könyvelő, gyakoriott bank-folyószám-ázo, gépiró, gyorsíró, pénztárkezelő állását változtatná. Megkereséseket kiadókba kér. 112

Aljegyző, jegyzőgyakornok. 24 éves okl. jegyző, magyar-román nyelvismerttel, testvéröccse 6 gimnáziumi végzettséggel, ki 18 éves, állandó alkalmazásra állást keresnek. Ajánlatot „Jegyző” jellegű kiadó továbbítja. 64

Intelligens izr. árvaléány, ki várni jól tud, keres házikasszonyi állást, magános urhoz vagy hölgyhöz is elmegy. Cim Hegedüs Hirlapiroda. 142H

Házartás vezetésére ajánlkozok kereszény urinó, a házartás minden ágában jártas. Alkalmi főzés és sültét vállal. Cim Str. Gen. Berthelot (Sal Ferenc utca) 19. szám. 100

Könyvelést, irodai munkát délelőtte elvállal három éves banktisztviselő. Cimeket „1000” jellegű Hegedüs Hirlapirodába. 185H

On cherche une demoiselle française pour Hongrie Strada Calvin 2/a. 184H

Perfekt fehérnemű varró nő házhoz ajánlkoz. Cimeket a kiadói hivatalba kér. 179

Perfekt szakácsnőt keres Winklerné, Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 11. 180

KALUCSNI és HÓCIPOK szakszerű és speciális javítása

gumi javító műhelyben Ezredévi Emléktér 16.

Hamis fogakat

brilliant, platinát magában vesznek. Raktáron levő órákat és ékszereket leszállított árban adok.

Kohn ékszerész

Avr. J. (Kossuth)-u. 7.

Adás-Vétel

18 kötet Pallas Lexicon olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 123H

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállalkunk — Köösönöket megszerzünk. Magánpenzeket jutalékkal kihezünk. Adásvétel R-t Parcul Iraian 12. Értésítés délután. 5

30 méter hosszú, 5 méter széles suterin helyiség Nagypiaci téren kiadó. Cim a kiadókba. 151

39-es nő cipőre korcsolyát megvételre keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 174H

Regényeket veszek könyvesboltoktól, könyvek eladását bizományba elvállalom. Rumaneműt veszek és bizományba elvállalom: Kohn, Strada Fläuerului (Tilinkó-u.) 14. — Hívásra házhoz megyek. 177H

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moscu (Mezey Mihály-utca 10. 180

SZEGET ÜTÖTT A FEJEMBE, ruháimat miért szerezem be drágán hiszen 1000 leierért készit egy hiszen 1000 leierért öltönyt más

Schreier Emanuel uriszabó, Str. Cogal. Váradi Zs. 2.

Újév ünnepe

csak ugy lesz kellemes, ha fűszer, csemege, valamint karácsonyi cukorkát nem másnál csak **Goldstein Adolf-nál** vásárol. — Bul. Regele Ferdinand 36. (volt Rákóczi-ut 36. szám.) Karácsonyfa-diszkekben nagy választék!

Üzlethelyiség azonnal kiadó forgalmas helyen. Bővebbet M. Poller, Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 15. sz. 157H

Központba való téli szörme bekesztet, teljesen jókban levő 6 hétre bére keresek. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 176H

Keresek megvételre 1 db szalagfűrészt és 1 db marógépet Cim Hegedüs Hirlapirodában. 175H

Himző előnyomdák figyelmébe!

Dusan felszerelt rakáron állandóan a legújabb divat sablonok és teljes előnyomda felszerelések a legolcsóbb árban kapnatok

E. Gullmann Strada Manasterii (volt Zárda-utca) 2.

Modern chamotte

kályhák különféle színekben raktárban, 2500 leitől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György kályhás mester Str. I. Clou das (Berkovici) 32

Lábszák, télikabátok, ruhák nők férfiak részére eladók. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 19. 173

Hasznos kiadó Strada Bethlen-utca 1 alatt egy tízméteres teljes berendezés, hozzá tartozó bőrháttalított géppel. Érkezni Balaton Gyulánál Str. Fabricior (Gyár-u.) 4. 168H

Olcsó újví

játékvásár!

Öltözött alvóba 60 Ltól Hintáló — — — 250 Bőrridikül — — — 156

Társas játékok nagy választékban. Manicűr és fésűk, kaszálók, illatszerek. 300 lei vásárlásnál babaszoba berendezés ajándékba.

SZABÓ

fésűáruházban Sas-passage 42. szám

30 leier

vízumoztat

Kolozsváron bármely konzulátusnál

„MERCUR” ügynőkségek

Str. Gen. Moscu 7. fűzőlt iakt. szemben. Telefon 2-21 Telefon

Üzlethelyiség

berendezéssel, 2 szobával lakással átadó, esetleg házzal együtt eladó

ECKSTEIN Str. Astra (Gülányi) 16

Egyedüli villanyerőre berendezett arany ezüst és platina

lánckészítő műhely. — Szolid árak. Ékszereket és minden e szakmába vágó dolgokat készítek.

SICHERT Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 7-a. az udvarban.

Jégverem kiadó, Stein-süte Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 23. 18

Különfélék

Gobelin himzést olcsón észték, tilében állandó kiadó. Str. Tabacatier (Rákóczi-ut) 8. sz.

Penzkölesüti betábláz vagy bármilyen üzletre, külföldi utazásra, rozott szobák, lakások, üzlethelyiségeket azonnal közvetítünk. Iroda: Str. Ep. Pávei-utca 5.

Ütlevél, bérlet és bármely igazolványhoz szükséges fényképek a legolcsóbban. Zenker fényképszínház, I. C. Bratianu (Sannits utca) 25. Fejlesztés a feli 8 ig.

Kabátok, kosztümök, cal és estélyi ruhák 250 600 leiert, kötött és h goit ruhák, gobelinek, lék, himzések, montirok és egyéb kézimunkák olcsón készítek. Niglesz-telep 100-62. Schwarcz-ház.

Penzkölesüti betábláz, tárgyi fedeztetés, kedvezőbb feltételek mellett állandóan folyósnak. Kereskedelmi iroda Pávei-utca 22. földsz.

Harisnyát fejelek, ujak kötik Str. Cooriglor (Reces-utca) 2, sarak.

Alkinek nem is kell fér

kép, az is keresse te

ZENKER NÁNDÓ fényképszínház, Str. Brajia (Szaniszi-utca) 25. sz. csak egy egyeződik meg hogy mily meglepő

olcsó árban kap mindenféle felvételt

1. Aki 6 drb lev. lap rendel 150 leiert, az ajándékba kap: 1 nagyvárosi cabinet képet, 3 bérletet és 1 lev. lapot.

2. Aki 12 drb. lev. lap rendel 150 leiert, az ajándékba kap 3 drb bérletet.

3. Aki 3 drb igazolvány vagy bérletképet rendel leiert, az ajándékba kap még 3 drb. bérletet és 4. Egy drb. bérletet 15 leiert.

Es aki 12 Miniatur képet rendel, csak 30 leiert kerül. — De csak a **Zenker cég**

Magas árban veszek

brilliant, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szappadást, arany és más hamis fogakat,

Freund Benjamin ékszerész, Nagyváradi Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-szálló épület.

Ékszer olcsó áron kapható.

FIGYELMEZTETEN hogy órát, ékszert leg jobban, legolcsóbban készítek, törtött aranyat legmagasabb árban veszek

BRENNER Vlahuta (Szt. János)-u. 6

Jegyezze meg!!

Legolcsóbban

leggyorsabban

vízumoztat

KÁLMÁN

futárosztálya

Str. Gen. Moscu 3

(Mezey Mihály-u.)

ÚJ IRODA!!

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.